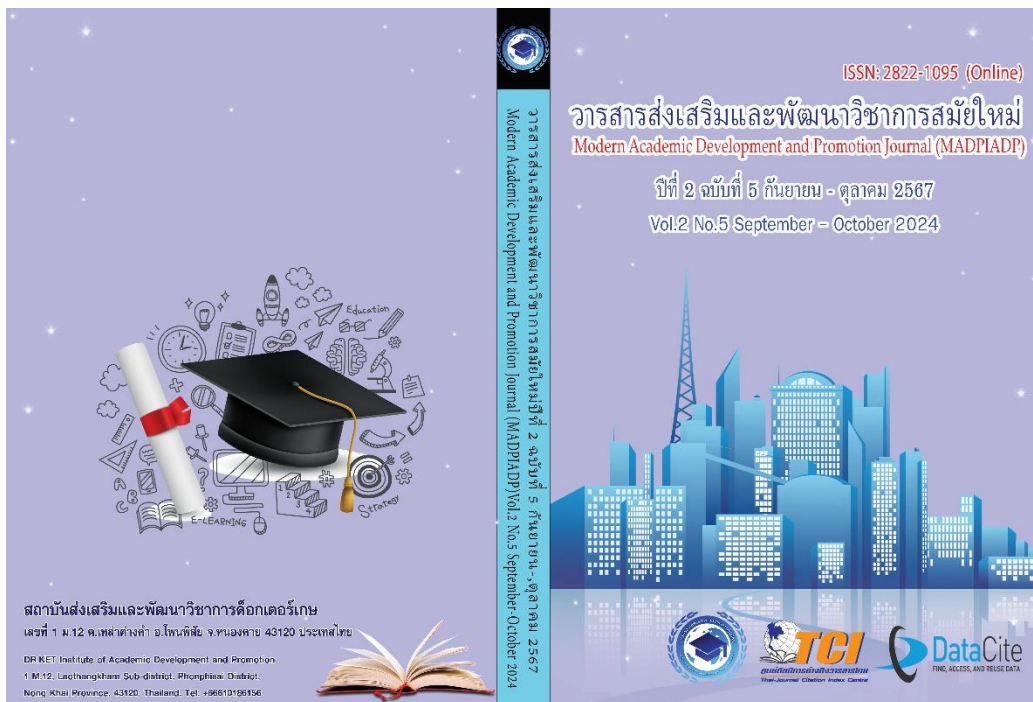

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่

Modern Academic Development and Promotion Journal

ปีที่ 2 ฉบับที่ 5 (กันยายน - ตุลาคม 2567)

Vol 2 No.5 (September - October 2024)

ISSN : 2822-1095 (Online)

_ * ***** _

📖 วัตถุประสงค์

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ เป็นวารสารในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทัศน์ บทความหนังสือ แก่นักวิชาการ นักวิจัย คณาจารย์ นักศึกษาทุกระดับ และผู้สนใจทั่วไป ในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา วัฒนธรรมและประเพณี ท้องถิ่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ เป็นราย 2 เดือน

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)

ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)

ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)

ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม – สิงหาคม (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)

ฉบับที่ 5 เดือนกันยายน – ตุลาคม (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)

ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

✍ เจ้าของ

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการด็อกเตอร์เกช เลขที่ 1 หมู่ที่ 12 ตำบลเหล่าต่างคำ

อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย 43120 โทร 061-0186156, 082-9356452

E-mail : journalacademicpromotion@gmail.com

✍ ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

E-mail: zumsa_17@hotmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9833-4759>

Google Scholar: <https://scholar.google.com/citations?user=Ex2SJ-8AAAAJ&hl=th>

✍ บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษภา ผาทอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

✍ กองบรรณาธิการ

พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, ศาสตราจารย์ ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์

มหาวิทยาลัยรังสิต

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.ธโสธร ตูทองคำ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาส ปิ่นตบแต่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินิจ ผาเจริญ

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ดำเนิน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.สมพงษ์ พิพัฒน์เอกสกุล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาส แก้วเกตุพงษ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พระมหาจันทงค์ ผมไผ่, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูกาญจนาภักดิ์ ปุณัณรัมย์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรียงดาว ทวะชาติ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีเสด็จ กองแกน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

พระนัสชนะ ส่างช้าง, ดร.

นักวิชาการอิสระ

พระมหาฐิติวัตร หมั่นกิจ, ดร.

โรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์

พระครูสุทธิเมธาวัฒน์, ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

 ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

วรรณภา บุปผาโสภา

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการต๋ोकเตอร์เกษ

 ฝ่ายประสานงานและจัดการ

วรรณภา บุปผาโสภา

โทร.061-0186156, Line ID: Ketsada11

e-mail: ketsada.iadp@gmail.com

 ฝ่ายกฎหมาย

นายชัยวิทย์ ฤทธิพิชัยวัฒน์

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

 พิสูจน์อักษร

สมศักดิ์ พะปะเสน

โรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ จังหวัดหนองคาย

 ออกแบบปก

นายสุริยาทิศ โพธิ์ประสิทธิ์

นักวิชาการอิสระ

จัดรูปเล่ม

นายสมศักดิ์ พะปะเสน

โรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ จังหวัดหนองคาย

พิมพ์ที่

ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขที่ 1 หมู่ 20 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี 13180 โทรศัพท์ 0 2529 0574 7, 0 2909 1633 www.vru.ac.th

บทบรรณาธิการ

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ เป็นฉบับที่ 5 ประจำปีพุทธศักราช 2567 มีจำนวนบทความทั้งหมด จำนวน 5 เรื่อง เป็นบทความวิจัย จำนวน 1 เรื่อง บทความวิชาการ 4 เรื่อง วารสารกำลังพัฒนาปรับปรุงรูปแบบและประเด็นหลักเพื่อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI เพื่อรองรับการประเมินจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) และเพื่อให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล จึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัยและนักศึกษาระดับทุกระดับได้เผยแพร่บทความทางวิชาการ บทความวิจัย บทความปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกระบวนการเชิงหลักการเผยแพร่บทความตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาทุกประการ

กองบรรณาธิการวารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ ขอขอบคุณผู้นิพนธ์บทความ ท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์มีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

บรรณาธิการ

สารบัญ

บรรณาธิการ	(ก)
บทบรรณาธิการ	(ข)
สารบัญ	(ช)
แนวทางการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากร โรงพยาบาล กุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี	1-17
GUIDELINES FOR WORKING ACCORDING TO THE BRAHMA VIHARA DHAMMA PRINCIPLES OF PERSONNEL KUMPHAWAPI HOSPITAL KUMPHAWAPI DISTRICT UDON THANI PROVINCE	
บุญเพ็ง สิทธิวงษา, กนกอร บุญมี และ อาทิตย์ แสงแวก	
Development of Educational Innovation 4 .0 : Creating an Information Technology Leadership Framework for Primary and Secondary School Principals in Liaoning Province	18-39
Yang Chao and Ntapat Worapongpat	
ธนาคารเวลา : รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน	40-52
TIME BANK : A MODEL FOR COMMUNITY-BASED CARE FOR THE ELDERLY	
บุษราภรณ์ พวงปัญญา	
การศึกษาเปรียบเทียบการจัดการขยะในเมืองใหญ่และชนบทไทย	53-62
A COMPARATIVE STUDY OF WASTE MANAGEMENT IN URBAN AND RURAL AREAS OF THAILAND	
พระมหาอำพล ธนปญโญ (ชัยสารี), พระนิกรณ์ เตชวโร (แบนท้วม), พระยชญ์ กนตปญโญ (โรจนปัญญาธร), สามเณร คมสัน สาวิกัน และ พระครูสุตสารบัณฑิต (จำนงค์ ผมไผ)	
การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศกำลังพัฒนา: กรณีศึกษาประเทศไทย	63-75
DEMOCRATIC DEVELOPMENT IN DEVELOPING COUNTRIES: A CASE STUDY OF THAILAND	
อนันต์ คติยะจันทร์, พระวิจิต วิจิตโต (เนืองนิตย), พระยชญ์ กนตปญโญ (โรจนปัญญาธร), สามเณรสุกฤมมงคล กาสี และ พระครูสุตสารบัณฑิต (จำนงค์ ผมไผ)	
คำแนะนำสำหรับผู้เขียน	76-99

แนวทางการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากร
โรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี*
GUIDELINES FOR WORKING ACCORDING TO THE BRAHMA VIHARA
DHAMMA PRINCIPLES OF PERSONNEL KUMPHAWAPI HOSPITAL
KUMPHAWAPI DISTRICT UDON THANI PROVINCE

บุญเพ็ง สิทธิวงษา¹, กนกอร บุญมี² และ อาทิตย์ แสงเฉวก³

Boonpeng Sittivongsa¹, Kanokon Boonmee² and Artit Saengchawek³

^{1,2}มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

^{1,2}Northeastern University, Thailand

³มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

³Mahamakut Buddhist University, Sri Lanchang Campus, Thailand

Corresponding Author's Email: boonpeng.sit@neu.ac.th

วันที่รับบทความ : 29 สิงหาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 30 สิงหาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 19 กันยายน 2567

Received 29 August 2024; Revised 30 August 2024; Accepted 19 September 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากร เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลกุมภวาปี จำนวน 345 คน และกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร และผู้มาติดต่อรับบริการ จำนวน 10 คน เป็นการวิจัย

Citation:

* บุญเพ็ง สิทธิวงษา, กนกอร บุญมี และ อาทิตย์ แสงเฉวก. (2567). แนวทางการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 2(5), 1-17. Boonpeng Sittivongsa, Kanokon Boonmee and Artit Saengchawek. (2024). Guidelines for Working According to the Brahma Vihara Dhamma Principles of Personnel Kumphawapi Hospital Kumphawapi District Udon Thani Province. Modern Academic Development and Promotion Journal, 2(5), 1-17.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2024.14>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์
ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับ ประกอบการอภิปรายผล และการ
วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความเป็นกลาง ด้านความยินดี ด้านความรักใคร่และด้านความสงสาร ตามลำดับ (2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านเอาใส่ใจดูแล (X_1) ด้านการประเมิณผล (X_5) และด้านความจริงใจ (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 2.128 .534 และ .326 ตามลำดับ และ (3) เจ้าหน้าที่พึงปรารถนาดีต่อผู้ที่มารับบริการด้วยความเต็มใจ มีมิตรไมตรี ไม่รังเกียจ พุดจาไพเราะอ่อนหวาน มีความปรารถนาให้ผู้ป่วยพ้นจากอาการที่เป็นอยู่รับบริการอย่างใกล้ชิด พุดจาสุภาพ หน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ยึดหลักความเป็นกลางไว้วางใจไม่เอนเอียง ด้วยความรัก แก้ปัญหาด้วยเหตุผล ปฏิบัติงานด้วยความภาคภูมิใจ ให้ความสำคัญกับผู้มารับบริการด้วยความเต็มใจ สร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร ให้ความสำคัญเป็นธรรม รู้จักใช้หลักธรรมมาปรับใช้ในการบริหารงานโดยอาศัยหลักพรหมวิหารธรรมเข้าช่วยก็จะทำให้การปฏิบัติงานของบุคลากรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: แนวทางการปฏิบัติงาน, หลักพรหมวิหารธรรม, บุคลากรโรงพยาบาล

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the level of performance according to the Brahmavihara Dhamma principles of Kumphawapi Hospital personnel, (2) to study the factors influencing performance according to the Brahmavihara Dhamma principles of Kumphawapi Hospital personnel, and (3) To study the guidelines for working according to the principles of Brahma Vihara Dhamma of personnel at Kumphawapi Hospital. Kumphawapi District Udon Thani Province The sample group includes 345 personnel and staff at Kumphawapi Hospital, and the target group includes 10 executives and

service visitors. This is a quantitative and qualitative research. Statistics used include mean and standard deviation multiple regression analysis using sequential variable selection method accompanying the discussion of results Data analysis and descriptive analysis.

The research results found that: 1) Performance level according to the principles of Brahma Vihara Dhamma of personnel at Kumphawapi Hospital. Overall, it is at a moderate level. They can be arranged in descending order as follows: Neutral side happy side aspects of love and compassion, respectively. 2) Factors influencing the performance according to the principles of Brahma Vihara Dhamma of personnel at Kumphawapi Hospital Significantly, they include the attentiveness aspect (X1), the evaluation aspect (X5), and the sincerity aspect (X3). The coefficients of the predictors in the raw score (b) were 2.128, .534, and .326, respectively and 3) Officers wish to be good to those who come to serve them willingly, be friendly, not obnoxious, and speak sweetly and sweetly. There is a desire for patients to be free from their current symptoms, receive close service, speak politely, and have a smiling face. Adhere to the principle of neutrality, trust, unbiased, and love. Solve problems with reason Work with pride Give importance to those who come to receive services willingly. Create motivation for personnel are fair knowing how to use Dhamma principles to apply in management by using the principles of Brahma Vihara Dhamma will make the work of personnel more efficient.

Keywords: Work Guidelines, Brahma Vihara Dhamma Principles, Hospital personnel

บทนำ

องค์กรจะประสบความสำเร็จจะต้องมีการบริหารจัดการที่ดีมีระเบียบ แบบแผน ซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากในการพัฒนาองค์กรนั้นทรัพยากรมนุษย์นั้นสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะฉะนั้นจึงต้องมีการจัดการที่ดีเพราะยังมีคนมากปัญหาที่ยังมีมากยิ่งถ้าเป็นองค์กรที่เกี่ยวกับการให้บริการ ไม่ว่าจะเป็นเอกชนหรือรัฐบาลก็ตาม เช่น สถานีดารวจ ที่ว่าการอำเภอ โรงพยาบาล ธนาคาร องค์กรเหล่านี้จะต้องมีการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ดึงงานบุคคลจะต้องมีแบบแผนในการพัฒนาฝึกอบรมบุคลากรเพราะบุคลากรเป็นเสมือนเครื่องจักรที่คอยขับเคลื่อนองค์กรนั่นเอง (ปราชญา กลางฉาย และ พอตา บุตรสุทธีวงศ์, 2550)

อย่างไรก็ตามการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอาชีพการงานประเภทใด พอสรุปได้ว่าหน้าที่หรืออาชีพเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งในการที่จะเข้าถึงธรรม การที่จะรู้จักโลกหรือสิ่งทั้งหลายทั้งปวงดีว่าอะไรเป็นอะไรจำต้องมีการทำสิ่งหน้าที่ของตนโดยเฉพาะ เช่น อาชีพให้บริการจะทำหน้าที่ตัวเองลุล่วงไปได้ด้วยดีเสียก่อนการที่คนหนึ่งทำหน้าที่โดยตรงของตนโดยไม่มีลทินต่างพร้อยยอมเป็นการเพียงพอที่จะทำให้รู้จักว่าอะไรเป็นอะไรโดยเฉพาะอย่างยิ่งก็จะรู้จักชีวิตจิตใจตนเองว่าหมายความว่าอย่างไรเป็นสิ่งที่ควรยึดถือหลงใหลเพียงไรเป็นต้น ถ้าหากว่าไม่ได้ทำอะไรจริง ๆ จัง ๆ ก็ไม่เกิดประสิทธิผลในองค์กร (เมธาวิ อุดมธรรมานภาพ และคณะ, 2550)

ดังนั้นการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในองค์กรเพราะองค์กรจะเดินไปได้จะต้องใช้เจ้าหน้าที่ที่มีคุณภาพจึงจะเป็นองค์กรที่ถือได้ว่าประสบความสำเร็จในองค์กรที่ให้บริการอย่างเช่นโรงพยาบาลบุคลากรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่คอยให้บริการประชาชนจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมีเมตตาเพราะประชาชนที่มาใช้บริการส่วนใหญ่แล้วเป็นผู้ป่วยจึงต้องเข้าใจบริบทของผู้ป่วยให้ดีโดยใช้หลักธรรมมาเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลกัมภวาปีโดยใช้หลักพรหมวิหารธรรม คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา เมตตา (ธัญญภัสร์ ศิริธรรมาโรจน, 2559) การปฏิบัติตามหลักธรรมทางพุทธศาสนาพระธรรมปิฎกได้แสดงทัศนะว่าธรรมในพระพุทธศาสนาพระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้เป็นชุดเพราะเป็นระบบ คือ ระบบองค์รวมหมายความว่าต้องทำให้ครบชุดมีคุณภาพทั้ง 4 ด้าน นั่นคือหลักพรหมวิหาร 4 นี้ต้องทำให้ครบทุกด้านถูกต้องพอดีตามสถานการณ์กล่าวคือ 1) เมื่อเขาอยู่ภาวะปกติควรมีเมตตา ความรัก ความปรารถนาดี 2) เมื่อเขาตกหล่นไปจากสภาพที่ปกติ มีความทุกข์ ควรมีกรุณา 3) เมื่อเขาดีขึ้นประสบความสำเร็จมีความสุขทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงามควรมีมุทิตา และ 4) กรณีที่จะรักษา

ความถูกต้องชอบธรรมหลักการกฎเกณฑ์ควรมีอุเบกขาซึ่งแปลว่าคอยดูอยู่ใกล้ ๆ วางใจเป็นกลาง คือตั้งในอุเบกขาต้องเว้นจากอคติ 4 ไม่ให้ใจลำเอียงเพราะความรักความชิงความเขลาและความกลัวใจจึงจะเป็นอุเบกขาได้อุเบกขาเป็นธรรมที่มุ่งรักษาความเป็นธรรมในสังคมแล้วช่วยให้ชีวิตมีการพัฒนาที่ดีขึ้นกว่าเดิม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2559)

จากปัญหาที่กล่าวมาผู้วิจัยมองว่า ปัญหาหลาย ๆ ด้านยังต้องมีการปรับปรุงและแก้ไขอย่างเร่งด่วนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาล โดยจะต้องมีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน โดยหลักพรหมวิหารธรรมอย่างมากที่บุคลากรจะต้องนำมาปรับใช้อย่างเร่งด่วน และใช้ในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ปัจจุบันสภาพปัญหาในสังคมปัจจุบัน ซึ่งสาเหตุหลักมีอยู่สามข้อ 1) ผู้มาใช้บริการยังไม่เข้าใจกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่ 2) ผู้มาใช้บริการสภาพจิตใจไม่ดีกระสับกระส่ายวิตกกังวล 3) สถานที่และสภาพอากาศถ่ายเทไม่สะดวกเท่าที่ควร และจะต้องมีบริบทที่รุ่มร้อนเหมาะแก่การนั่งพักรอการรักษาแบบครบวงจร (Kanokon, B. Sittivongsa, B. and Kenaphoom, S., 2021) ดังนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี และตามหัวข้อวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดการปฏิบัติงาน

ความหมายของคำว่า การปฏิบัติงาน (Practice) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติงาน หมายถึง การดำเนินไปตามระเบียบ แบบแผน การกระทำเพื่อให้เกิดความชำนาญ ปฏิบัติปรนนิบัติรับใช้

กิตติชัย ลาภุคศิริ (2558) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติงานไว้ว่า การปฏิบัติงาน หมายถึง ความสำเร็จในการปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานและเป้าหมายที่องค์กร กำหนดให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์โดยตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริการให้เกิดความพึงพอใจตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างรวดเร็วซึ่งความสำเร็จนั้นจะต้องประกอบด้วยปริมาณของงาน เป็นต้น

2. แนวคิดหลักพรหมวิหารธรรม

ความหมายของพรหมวิหารธรรม

คำว่า “พรหมวิหาร” เป็นภาษาบาลี แปลความหมายไว้ว่า ธรรมเป็นเครื่องอยู่อย่างพรหม หรือของท่านผู้ใหญ่ ซึ่ง ประกอบด้วย 2 อย่าง คือ 1) พรหม หมายถึง พรหม หรือท่านผู้ใหญ่ 2) วิหาร หมายถึง เป็นเครื่องอยู่ เมื่อนำ 2 คำศัพท์มารวมกันตามหลักทางภาษา “พรหมวิหาร” จึงหมายถึง ธรรมเป็นเครื่องอยู่ของพรหม หรือธรรม ประจำใจของพรหม กล่าวคือ พรหมเป็นเทพเจ้าสูงสุดในศาสนาพราหมณ์ที่สร้างโลกและอภิบาลโลกตามทัศนะของพราหมณ์ เพราะถือว่า มนุษย์เมื่ออยู่กันไปพลอถึงกับหนึ่งโลกจะพินาศ และพระพรหมจะสร้างโลกขึ้นมาใหม่และจะลิขิตชีวิตมนุษย์ว่าจะเป็นอย่างไรร แต่ทัศนะของพระพุทธศาสนาไม่เชื่อเหมือนศาสนาพราหมณ์และถือว่ามนุษย์ทุกคนมีส่วนรับผิดชอบในการสร้างสรรค์และอภิบาลสังคม (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2559)

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) (2551) ได้ให้ความหมายของพรหมวิหารธรรม ว่า หมายถึง ธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ ธรรมประจำใจอันประเสริฐ หลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์ ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักใจและกำกับความประพฤติ จึงจะชื่อว่า ดำเนินชีวิตแบบหมดจดและปฏิบัติตนต่อมนุษย์สัตว์ทั้งหลายโดยชอบนอกจากนี้ พรหมวิหารยังมีความหมายที่สามารถแปลอีกในหนึ่งว่า ธรรมเป็นเครื่องอยู่ของพรหมหรือธรรมประจำใจที่ทำให้เป็นพรหมหรือให้เสมอด้วยพรหม หรือเป็นเครื่องอยู่ของท่านผู้มีคุณยิ่งใหญ่

3. สรุป

การปฏิบัติงานและพรหมวิหารธรรม หมายถึง ความสำเร็จในการปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานและเป้าหมายที่องค์กร กำหนดให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์โดยตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริการให้เกิดความพึงพอใจตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างรวดเร็วซึ่งความสำเร็จนั้นจะต้องประกอบด้วยปริมาณของงาน โดยใช้เครื่องมืออยู่อย่างประเสริฐ ธรรมประจำใจอันประเสริฐ หลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์ ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหัวใจและกำกับความประพฤติ จึงจะชื่อว่า ดำเนินชีวิตแบบหมดจดและปฏิบัติตนต่อมนุษย์สัตว์ทั้งหลายโดยชอบนอกจากนี้ พรหมวิหารยังมีความหมายที่สามารถแปลอีกในหนึ่งว่า ธรรมเป็นเครื่องอยู่ของพรหมหรือธรรมประจำใจที่ทำให้เป็นพรหมหรือให้เสมอด้วยพรหม หรือเป็นเครื่องอยู่ของท่านผู้มีคุณยิ่งใหญ่ของผู้ปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน โดยใช้วิจัยเชิงปริมาณซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจและวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากร เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 2,359 คน (ข้อมูลจากโรงพยาบาลกุมภวาปี วันที่ 18 กรกฎาคม 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากร เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลกุมภวาปี จำนวน 2,359 คน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการคำนวณของ (Taro Yamane) ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากร เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลกุมภวาปี จำนวน 345 คน (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2560)

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้โดยการสัมภาษณ์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ได้จากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง พิจารณาจากความสามารถในการให้ความรู้ และประสบการณ์ ประกอบด้วย ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ได้แก่ ได้แก่ ผู้บริหาร และผู้มาติดต่อรับบริการ จำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณและแบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการดังนี้

แบบสอบถาม (การวิจัยเชิงปริมาณ) ส่วนประกอบของแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี และ ตอนที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

3. ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือเชิงปริมาณที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบสอบถาม (2) กำหนดขอบเขตของคำถาม และโครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการวิจัย นำเสนอที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ (3) นำแบบสอบถามฉบับร่างที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง และ (4) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขและผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทำการทดสอบ จำนวน 40 คน กับประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในคลาคร เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลสามหมอก อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จากนั้นนำมาทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ที่ระกบความเชื่อมั่น 0.804 โดยใช้วิธีของ (Cronbach) จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดต่อไป

แบบสัมภาษณ์ (การวิจัยเชิงคุณภาพ) แบบสัมภาษณ์ออกเป็น 1 ส่วน ดังนี้ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อใช้สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกเสริมการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อต้องการให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ใช้สำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

4. ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์

การสร้างเครื่องมือเชิงคุณภาพที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ (1) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมวิเคราะห์เป็นข้อมูลคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในเรื่องแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี (2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางโครงสร้างแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และขอคำแนะนำจากที่ปรึกษาเพื่อความสมบูรณ์ในประเด็นและเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ยิ่งขึ้น (3) พัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้น และใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป และ (4) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วนำเสนอให้ที่ปรึกษาตรวจสอบและนำไปปฏิบัติในภาคสนามต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัยซึ่งผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบุคลากร เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลกุมภวาปี ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอน และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้ช่วยวิจัย 2) การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3) ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลนำเสนอบุคลากรเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลกุมภวาปี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 4) แจกจ่าย และเก็บแบบสอบถามจากประชากร กลุ่มตัวอย่าง 5) รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ในลักษณะการวิจัยเอกสาร ได้แก่ ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เป็นแนวคิดทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปฏิบัติงาน

ตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

2) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน เพื่อขออนุญาต กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มพูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบการอภิปรายผล 2) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ประกอบการอภิปรายผล 3) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือก และจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบจัดทำบรรณานุกรณข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยต่อไป

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ เอกสาร หนังสือ ตำรา โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี 2) วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มาเป็นกรอบแนวคิดในแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี 3) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้การสรุปความ

และการตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

ผลการวิจัย

1) ระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ 1 ระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

การปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความรักใคร่	3.02	0.42	ปานกลาง
ด้านความสงสาร	3.01	0.60	ปานกลาง
ด้านความยินดี	3.03	0.72	ปานกลาง
ด้านความเป็นกลาง	3.05	0.64	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.02	0.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$ S.D.=0.63) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความเป็นกลาง ($\bar{X} = 3.05$ S.D.=0.64) ด้านความยินดี ($\bar{X} = 3.03$ S.D.=0.72) ด้านความรักใคร่ ($\bar{X} = 3.02$ S.D.=0.42) และด้านความสงสาร ($\bar{X} = 3.01$ S.D.=0.60) ตามลำดับ

2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

ลำดับตัวแปรที่ได้รับ การคัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P-value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	763	.674		1.132	.258		
ด้านเอาใส่ใจดูแล (X ₁)	2.128	.056	.732	39.412	.000*	2.107	2.328
ด้านแก้ไขปัญหา (X ₂)	.283	.017	.420	16.613	.267	.317	.250
ด้านความจริงใจ (X ₃)	.326	.089	.270	7.011	.000*	.450	.801
ด้านความยุติธรรม (X ₄)	1.605	.075	.878	21.524	.579	1.458	1.752
ด้านการประเมินผล (X ₅)	.534	.051	.514	12.324	.000*	.735	.533
SE _{est} = ±.22517 R = .960; R ² =.962 ; Adj. R ² =.962; F = 101.641; p-value =0.01							

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านเอาใส่ใจดูแล (X₁) ด้านการประเมินผล (X₅) และด้านความจริงใจ (X₃) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 2.128 .534 และ .326 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ด้านแก้ไขปัญหา (X₂) และ ด้านความยุติธรรม (X₄) ตามลำดับ

3) แนวทางการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

พบว่า : เจ้าหน้าที่พึงปรารถนาดีต่อผู้ที่มารับบริการด้วยความเต็มใจ มีมิตรไมตรี ไม่รังเกียจ พุดจาไพเราะอ่อนหวาน มีความปรารถนาให้ผู้ป่วยพ้นจากอาการที่เป็นอยู่รับบริการอย่างใกล้ชิด พุดจาสุภาพ หน้าที่ที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ยึดหลักความเป็นกลางไว้วางใจไม่เอนเอียงด้วยความรัก แก้ปัญหาด้วยเหตุผล ปฏิบัติงานด้วยความภาคภูมิใจ ให้ความสำคัญกับผู้มารับบริการด้วยความเต็มใจ สร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร ให้ความสำคัญเป็นธรรม ความพอใจในการทำงาน ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นทุกคน เอาใจใส่อย่างเท่าเทียมกัน รู้จักใช้หลักธรรมมาปรับใช้

ในการบริหารงานโดยอาศัยหลักพรหมวิหารธรรมเข้าช่วยก็จะทำให้การปฏิบัติงานของบุคลากรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

1) ระดับการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.02$ S.D.=0.63) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความเป็นกลาง ($\bar{x} = 3.05$ S.D.=0.64) ด้านความยินดี ($\bar{x} = 3.03$ S.D.=0.72) ด้านความรักใคร่ ($\bar{x} = 3.02$ S.D.=0.42) และด้านความสงสาร ($\bar{x} = 3.01$ S.D.=0.60) ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธันน์ ประทุมแก้ว (2565) ได้ศึกษาเรื่องพรหมวิหารธรรม: หลักพุทธธรรมที่ปรากฏในการบริการแพทย์แผนไทยในสังคมไทย พบว่า พุทธธรรมเป็นหลักการที่เรียกกันว่า “สัจธรรม” อันเป็นหลัก คาสอนที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้โดยพระองค์เอง แล้วนำมาสั่งสอนแก่มวลมนุษยชาติให้รู้และเข้าใจถึงความเป็นจริงของธรรมชาติมุ่งผลสำเร็จที่การดับทุกข์และยังเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมให้เกิดความผาสุก ดังนั้น หลักพุทธธรรมจึงเป็นแนวทางที่ดีและเหมาะสมเพื่อใช้ในการกำหนดจรรยา วิชาชีพ เพราะเป็นเครื่องแสดงถึงความประพฤติดีที่ดีของผู้ให้บริการแพทย์แผนไทยที่จะส่งผลกระทบต่อความ เชื่อถือและคุณภาพในศาสตร์หรือสาขาวิชาชีพในการให้บริการแพทย์แผนไทยได้อย่างถูกต้อง หลักพรหมวิหาร 4 ในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตาและอุเบกขา จึงเป็นหลักธรรมที่นำมาบูรณาการในการบริการแพทย์แผนไทย

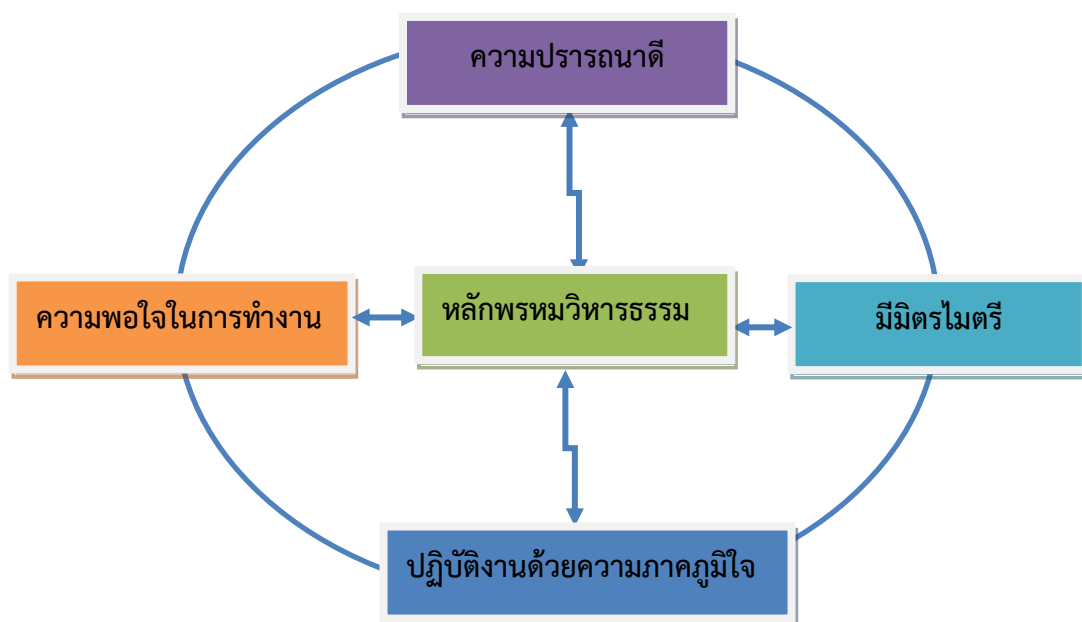
2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านเอาใส่ใจใจดูแล (X1) ด้านการประเมิณผล (X5) และด้านความจริงใจ (X3) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 2.128 .534 และ .326 ตามลำดับ และปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ด้านแก้ไขปัญหา (X2) และ ด้านความยุติธรรม (X4) ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมกร บุรีโส (2561) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 สำหรับวิชาชีพพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักเมตตาธรรมในวิชาชีพพยาบาล คือ การใช้หลักเมตตาธรรมในการทำหน้าที่ของพยาบาลด้วยความรัก ความ

ปรารถนาดีต่อผู้ป่วยหรือผู้เจ็บไข้และเพื่อนมนุษย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง เพื่อให้เขาได้รับความสุขและมีกำลังใจต่อสู้กับโรคร้ายไข้เจ็บที่เขา กำลังเผชิญอยู่ เป็นการนำความรู้เชิงทฤษฎีหรือความรู้ที่มีอยู่แล้วมาปรับใช้ในการรักษาผู้ป่วยให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

3) เจ้าหน้าที่พึงปรารถนาดีต่อผู้ที่มารับบริการด้วยความเต็มใจ มีมิตรไมตรี ไม่รังเกียจ พุดจาไพเราะอ่อนหวาน มีความปรารถนาให้ผู้ป่วยพ้นจากอาการที่เป็นอยู่รับบริการอย่างใกล้ชิด พุดจาสุภาพ น้ำตาที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ยึดหลักความเป็นกลางไว้วางใจไม่เอนเอียงด้วยความรัก แก้ปัญหาด้วยเหตุผล ปฏิบัติงานด้วยความภาคภูมิใจ ให้ความสำคัญกับผู้มารับบริการด้วยความเต็มใจ สร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากร ให้ความสำคัญเป็นธรรม ความพอใจในการทำงาน ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นทุกคน เอาใจใส่อย่างเท่าเทียมกัน รู้จักใช้หลักธรรมมาปรับใช้ในการบริหารงานโดยอาศัยหลักพรหมวิหารธรรมเข้าช่วยก็จะทำให้การปฏิบัติงานของบุคลากรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณี เวชประสิทธิ์ และคณะ (2567) ได้ศึกษาเรื่องพรหมวิหารธรรม:หลักธรรมในการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง โดยการรักษา มุ่งเน้นไปที่การรักษาความเจ็บปวดและความทุกข์ทรมานแบบองค์รวม พร้อมสนับสนุนผู้ป่วยแบบประคับประคองด้วยทัศนคติเชิงบวกในช่วงสุดท้ายของชีวิต ผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลควรน้อมนำหลักธรรมพรหมวิหารธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ มีน้ำใจ เห็นอกเห็นใจ มีความเอื้ออาทร และไม่เลือกปฏิบัติในการดูแลผู้รับบริการ

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของบุคลากรโรงพยาบาลกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ควรมุ่งงบประมาณในการส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และควรส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี

2) ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงพยาบาลและบุคลากรผู้ทรงคุณวุฒิได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน การดำเนินงานต่าง ๆ มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ มีการพัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพมากที่สุด และควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ต่อเพื่อนร่วมงานนักบริหารต้องมีความสงสารห่วงใยคิดหาทางช่วยให้เขาพ้นทุกข์

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) เจ้าหน้าที่ควรปฏิบัติงานด้วยความปรารถนาดีต่อบุคคลอื่น กล่าวทำ กล่าวตัดสินใจ และพึงเอาใจใส่ผู้ป่วยอย่างเต็มที่ และเจ้าหน้าที่ควรมีความเมตตา กรุณา เอาใจใส่กับปัญหาของผู้ป่วย และพึงปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบอย่างสุดความสามารถ

2) ควรหาเวลาให้คำปรึกษากับญาติผู้ป่วย ส่งเสริมบรรยากาศด้วยการยิ้มแย้มแจ่มใส และควรปฏิบัติงานด้วยความเสมอภาคบริการด้วยความเท่าเทียมกัน

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำการศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหาร และควรทำการศึกษาภาวะผู้นำตามหลักพรหมวิหารธรรมของของบุคลากรโรงพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ควรทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหาร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้บริหาร และควรศึกษาการประยุกต์แนวทางการปฏิบัติงานในองค์การตามหลักพุทธศาสนาให้สอดคล้องกับยุคปัจจุบันและอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา.(2560). การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window. (พิมพ์ครั้งที่

12). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.

กิตติชัย ลาภวุฒิโรจน์. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว. ใน งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชัยญ์สร ศิริชนราโรจน์. (2559). จิตวิทยากับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปราชญา กลางฉาย และพอลดา บุตรสุทธีวงศ. (2550). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: ก. พลการพิมพ์.

ปัทมกร บุรีโส. (2561). แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 สำหรับวิชาชีพพยาบาล. ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2551). *พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลศัพท์*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2559). *พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์*. (พิมพ์ครั้งที่ 34). กรุงเทพฯ: มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต).
- เมธาวี อุดมธรรมานุภาพ และคณะ. (2550). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- เวชประสิทธิ์ และคณะ. (2567). พรหมวิหารธรรม:หลักธรรมในการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคอง. *วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 22(1), 154 – 163.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. กรุงเทพฯ: เจริญทัศน์.
- สุทัศน์ ประทุมแก้ว. (2565). พรหมวิหารธรรม: หลักพุทธธรรมที่ปรากฏในการบริการแพทย์แผนไทยในสังคมไทย. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 7(2), 267 – 277.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper & Row. pp. 202 - 204.
- Kanokon, B. Sittivongsa, B. and Kenaphoom, S.. (2021). The Policy Driving of the Community Foundation Economic Strengthening Based Civil State Approach in Nong Khai Province, Thailand. *Nat. Volatiles & Essent. Oils*, 8(5), 11790 - 11800.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis*. 2nd ed. New York: Harper. and. Row.

DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL INNOVATION 4.0: CREATING AN INFORMATION TECHNOLOGY LEADERSHIP FRAMEWORK FOR PRIMARY AND SECONDARY SCHOOL PRINCIPALS IN LIAONING PROVINCE*

Yang Chao¹ and Ntapat Worapongpat²

¹⁻² Center for Knowledge Transfer, Technology, Community Innovation,
Entrepreneurship, Tourism and Education Eastern Institute of Technology
Suvarnabhumi (EITS)

Corresponding author E-mail: dr.thiwat@gmail.com

Received 9 June 2024; Revised 29 August 2024; Accepted 10 September 2024

Abstract

The era of Educational Innovation 4.0 has brought significant transformations to the education system. These changes have not only reshaped teaching and learning methods but have also directly impacted how school leaders manage educational institutions. Over the past decades, advancements in Information Technology (IT) have become a key factor influencing various aspects of school administration, particularly at the primary and secondary levels.

The role of school principals in the 4.0 era has evolved from a focus on academic administration to becoming leaders who can effectively integrate technology into strategic planning, resource management, and creating a conducive learning environment for both teachers and students. Therefore,

Citation:

* Yang Chao and Ntapat Worapongpat. (2024). Development of Educational Innovation 4.0: Creating an Information Technology Leadership Framework for Primary and Secondary School Principals in Liaoning Province. *Modern Academic Development and Promotion Journal*, 2(5), 18-39.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2024.15>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

establishing an IT leadership framework is essential for primary and secondary school principals, particularly within the context of Liaoning Province.

This IT leadership framework for school administrators in the 4.0 era should encompass the ability to leverage technology to enhance operational processes and improve teaching and learning. Additionally, it should foster a deep understanding of using technology efficiently, emphasizing the development of technological skills, data management, data analysis for decision-making, and promoting an organizational culture that supports flexible learning and rapid adaptation to change.

Liaoning Province, a region undergoing rapid economic and social transformation, requires the development of an IT leadership framework for school principals to ensure that the education system responds effectively to the needs and challenges of the digital age. By presenting this leadership framework, we aim to enhance the capacity of school leaders to manage education in the 4.0 era with efficiency and sustainability.

Keywords: Education 4.0 Information Technology Leadership, Innovative Development of Education Informatization, Innovative Integration of Technology and Teaching, Artificial Intelligence+Education

Introduction

The arrival of the Education 4.0 era signals the need for innovative educational development to prioritize the integration of information technology as both a core component and a primary pathway. The framework proposed in this article seeks to address the challenges of advancing educational innovation by focusing on the role of principals as leaders in information technology. Through their leadership in driving IT innovation, principals can propel the

development of Education 4.0, fostering the cultivation of a new generation of innovative talents capable of thriving in the intelligent era.

To achieve this, the framework centers on the integration of information technology with teaching innovation, particularly in the context of Education 4.0. It outlines four major levels through which principals can realize their leadership roles: the planning system, school system, teaching system, and personal system. Drawing on the work of Lin, Shyu, and Ding (2017), this comprehensive and systematic approach spans from macro to micro levels, presenting an information-based leadership framework tailored to the innovative development of primary and secondary school principals in the 4.0 era. This framework offers a valuable reference for the design and development of standards for principals' information leadership, including training programs, activities, and assessment tools. It can also support initiatives aimed at improving the application of information technology among primary and secondary school teachers. However, educational informatization is a complex, evolving, and systematic undertaking. While this framework has undergone practical testing and revision through two rounds of iterative open surveys involving school principals, the sample size was limited. As such, the framework's effectiveness requires further validation, particularly in relation to different types of schools. Long-term testing and subsequent revision and improvement are necessary.

Moving forward, the continued refinement and enhancement of this framework should be a key focus of future research within the context of Educational Informatization 2.0, as noted by Zhao, Zhao, and Shi (2023).

Content

Principal Information Leadership Framework from the Perspective of Education 4.0: Research Background and Significance In January 2020, the World

Economic Forum released a pivotal report titled "Schools of the Future: Defining a New Education Model for the Fourth Industrial Revolution." This report outlined a global framework for Education 4.0, which prioritizes innovative approaches to education in response to the rapid changes brought on by the Fourth Industrial Revolution. At the educational goals level, the framework emphasizes the cultivation of essential skills such as global citizenship, innovation and creativity, technical expertise, and interpersonal communication. On the learning side, it advocates for personalized and autonomous learning, inclusive and barrier-free education, problem-solving and collaborative learning, lifelong education, and student-centered initiatives. Meanwhile, at the teaching level, the report promotes innovative instructional methods, including game-based learning, experiential teaching, computer-aided learning, and multicultural education.

This framework signifies that global education in the intelligent era, aligned with the advancements of the Fourth Industrial Revolution, has now entered the Education 4.0 phase. The innovative development toward Education 4.0 is poised to become a global trend and a critical component of education reform. In recent years, Education Informatization 2.0, increasingly driven and influenced by intelligent technology, has become a key pathway and driver for the innovative development of Education 4.0. In recognition of this, China launched the Education Informatization 2.0 Action Plan in 2018 to realize these advancements in education.

Education Informatization 2.0 and Education 4.0 share a complementary relationship, particularly in their training goals, content, and implementation methods for the intelligent era. China's 25-year history in promoting educational informatization has seen significant progress. The initial phase, Education Informatization 1.0, focused on the construction and application of educational informatization, driven by initiatives such as the Three Communications and

Two Platforms. This phase successfully integrated information technology into education and teaching, achieving the historical goals set for Informatization 1.0. However, despite these achievements, the transformative potential of information technology in enhancing education—particularly in developing higher-order thinking skills and cultivating innovative talents for the intelligent era—remains underutilized. Consequently, Education Informatization 2.0 must align with the global framework of Education 4.0 to continuously foster innovation across all levels and types of education. This alignment has become an essential mission of the intelligent era. With the forthcoming release of the 14th Five-Year Plan, the year 2020 marks a critical juncture for the innovative development of Education 4.0 in China, bridging past achievements with future progress in educational informatization. This trajectory is expected to have a profound and positive impact on the future of education in China, ensuring that the country remains at the forefront of global educational innovation in the intelligent era.

Promoting the Innovative Development of Education Informatization 2.0 and Education 4.0: The Role of Principals in School-Level Implementation

To advance the innovative development of Education Informatization 2.0 and Education 4.0, it is imperative that these initiatives move beyond top-level design and are implemented effectively at the school level. This is especially true for the innovative application and practical exploration of information technology in primary and secondary school teaching. The innovative development of informatization within schools is a critical driver of teaching innovation. Without innovation in school-level informatization, achieving meaningful and sustainable progress in teaching innovation is unlikely, and any gains made may be short-lived. Undoubtedly, in primary and secondary schools, the principal plays a pivotal role as the driving force behind the innovation and development of school informatization. The principal's leadership in advancing the goals of Education 4.0 and fostering the growth of

informatization is crucial for the successful and sustainable implementation of these innovations within the school system. Recognizing this, the Ministry of Education launched the Primary and Secondary School Teachers' Information Technology Application Ability Improvement Project 2.0 in 2019. This project aims to provide comprehensive training for principals and teachers in innovative information technology skills, underscoring the importance of strong leadership in driving educational transformation.

Despite the growing body of research on education informatization, school-level informatization, and teacher informatization, studies that specifically address the framework for information leadership remain limited, both domestically and internationally. In particular, the development of an information leadership framework tailored to primary and secondary school principals in China has yet to be fully explored. This gap highlights the need for further discussion and research, which carries significant theoretical and practical value for advancing education in the digital age (Zhuang & Liu, 2022).

1.2 Overview of Related Content

The interconnection between Education 4.0, the stages of educational informatization development, the project to enhance the information technology application abilities of primary and secondary school teachers, and the construction of an information leadership framework for school principals is evident. As depicted in the accompanying figure, the development of educational informatization has evolved through several stages—construction, application, and integration—and has now entered the innovative development phase characteristic of the Education 4.0 era.

Future research on principals' information-based leadership in China will inevitably need to align with the innovative demands of Education 4.0. This entails constructing and exploring a robust information leadership framework for school principals, which will empower them to lead the innovative

development of school informatization. Principals' information leadership serves as the foundation for uniting and guiding school administrators, IT staff, teachers, and students in effectively applying information technology to transform educational practices. Moreover, it is essential for fostering key competencies among students, including innovation and creativity, global digital citizenship, collaboration, communication, independent learning, digital and intelligent literacy, emotional intelligence, and complex problem-solving skills. These competencies are crucial for students to thrive in an intelligent society, enabling them to adapt to learning, life, and work in a rapidly evolving digital world.

The exploration of an information leadership framework for principals in the context of the innovative development of Education 4.0 is a vital and contemporary area of study. As school informatization transitions from the initial stages of construction and application to a more integrated phase, the emphasis has increasingly shifted toward teaching. However, current research by scholars like Meng and Wang (2017) primarily focuses on models of principals' leadership during the integration of informatization, rather than on a leadership model tailored to the innovative development needs of the Education 4.0 era. This gap underscores the need for further investigation into the information leadership frameworks that can drive schools toward innovation in the digital age.

2. The Connotation of Education 4.0 Information Innovation and Development and the Principal's Information Leadership

2.1 The Connotation of Education 4.0 Innovation and Development

The development of educational informatization can be categorized into four stages: construction, application, integration, and innovation. These stages reflect the corresponding evolution of integrating information technology with teaching. The innovative development of Education 4.0's informatization represents the culmination of this progression, emphasizing the seamless

integration of information technology with teaching innovation. This process aims to achieve a holistic fusion of these elements in order to meet the educational demands of the intelligent era (Zhuang & Liu, 2022).

To define the innovative development of Education 4.0's informatization, it is crucial to understand the relationship between information technology and teaching innovation. The essence of this integration in the Education 4.0 era is threefold: it involves fostering talent for the intelligent era, adhering to a teaching philosophy that empowers students, and employing student-centered teaching methods.

From the perspective of talent development, the integration of information technology and teaching innovation is not an end in itself. The ultimate goal is to cultivate a generation of innovative talents capable of thriving in an intelligent society. As artificial intelligence advances, machines will increasingly replace humans in performing routine, repetitive, and calculable tasks, liberating people to engage in more creative and intellectually demanding activities. Consequently, future students must be equipped with the ability to identify, analyze, and solve complex problems—key skills that will be essential in a rapidly evolving intelligent society.

From a pedagogical standpoint, developing students' higher-order thinking skills requires that they take an active role in their own learning. Research indicates that independent learning, innovation, critical thinking, and other advanced cognitive abilities emerge from students' active engagement and self-directed development. Therefore, teaching methods that empower students to learn must be student-centered, focusing on stimulating their intrinsic motivation. These methods might include project-based learning, task-driven approaches, and experiential teaching. The specific strategies can be tailored to suit subject matter, students' cognitive characteristics, and the available technological infrastructure. Ultimately, the goal is to allow students

autonomy in setting learning goals, choosing learning strategies, and demonstrating their learning outcomes.

In summary, the innovative development of information technology in Education 4.0 is geared toward cultivating innovative talents for the intelligent era. It embraces a teaching philosophy that empowers students to take control of their own learning, using student-centered methodologies to continually drive the integration of information technology and teaching innovation. Throughout this process, various elements of a school's infrastructure, including its vision for information technology innovation, strategic planning, coordination of interests, infrastructure, teaching resources, and innovation teams, must be aligned to foster an integrated pattern of information innovation and development. Such a coordinated approach provides the foundation for innovative collaboration and support within educational institutions (Wang, Chaisirithanya, & Chinatangkul, 2022).

2.2 Principals' Information Leadership Behaviors in the Development of Education 4.0 Information Innovation

Building on the analysis of the elements and processes of Education 4.0 informatization innovation and development, it becomes evident that principals' leadership behavior in the context of informatization is crucial. Specifically, their leadership is reflected in four key areas: the creation of innovative development plans for school informatization, the transformation of systems to support informatization innovation, leadership in the reform of informatization-driven teaching, and taking proactive steps in the development of informatization. These aspects are critical in guiding the innovation and development of school informatization.

Strategic Planning: Principals must develop comprehensive and forward-looking plans for the innovative development of school information technology. These plans should align with the broader goals of Education 4.0

and include strategies for integrating information technology into teaching and learning practices.

Implementation: Beyond planning, principals must take concrete steps to transform the Education 4.0 information innovation plan into specific, actionable initiatives within their schools. This requires careful coordination across various stakeholders and a commitment to moving from theory to practice.

Classroom Leadership: Effective principals actively engage with the teaching process by immersing themselves in classroom activities. They should lead, guide, and support teachers in integrating information technology into their teaching practices, ensuring that innovative methods are being effectively utilized to enhance student learning.

Proactive Development: The essence of innovative development in educational informatization is the initiative and independent development of all stakeholders involved. Principals must not only lead by example but also encourage others—teachers, staff, and students—to take proactive roles in the continuous development of school informatization. On one hand, principals must themselves be lifelong learners, staying ahead of trends in information technology and education. On the other hand, they must cultivate a culture of proactive development within their schools, empowering others to embrace and drive innovation independently (Chow, Ren, Mathias, & Liu, 2019).

Through these behaviors, principals play a pivotal role in advancing the innovative development of Education 4.0, ensuring that schools not only keep pace with technological advancements but also lead the way in integrating those advancements into educational practices.

2.3 From Principal's Information Leadership Behavior to Principal's Information Leadership Framework

The principal's information leadership can be defined and structured by analyzing specific leadership behaviors associated with guiding the innovative development of information technology in education. This section outlines the framework that connects these behaviors to the broader concept of information leadership for Education 4.0.

Competency Dimensions of Principal's Information Leadership

System Transformation Promoter: This dimension focuses on the principal's ability to facilitate the transformation of school systems to align with the innovative demands of Education 4.0. Key aspects include:

Infrastructure Adaptation: Principals should lead efforts to update school infrastructure to support information technology and teaching innovation. This may involve creating maker spaces for hands-on learning or reconfiguring classroom layouts to support collaborative and inquiry-based learning.

Teaching Resource Transformation: Principals must guide the transition from traditional teaching resources to those centered around student needs. This includes developing personalized learning platforms and leveraging artificial intelligence for adaptive learning and teaching.

Application Capability Enhancement: Principals should promote the development of information technology application skills among students, teachers, technicians, and managers to ensure effective integration with teaching innovation (Liu, Huang, & Wosinski, 2017).

Institutional Innovation: Principals need to drive systemic changes such as updating teaching plans and evaluation systems to support a student-centered approach.

Cultural Atmosphere Creation: It is essential for principals to foster a culture of innovation through strategic communication, guidance, and encouragement to inspire enthusiasm for information technology among all stakeholders.

These aspects can be summarized into five core elements: infrastructure, teaching resources, team improvement, institutional innovation, and atmosphere creation (Yang et al., 2021)

Leader of Transformative Teaching: This dimension reflects the principal's role in guiding and promoting the integration of information technology with teaching innovation in the Education 4.0 context. Key behaviors include:

Experience Introduction: Principals should organize for stakeholders to learn from successful examples of integrating information technology with teaching innovation and apply these insights locally.

Exploration and Sharing: Facilitate the exploration of new methods for integrating technology and teaching innovation, and encourage the sharing of best practices among schools.

Practical Demonstration: Principals should set an example by actively exploring and demonstrating innovative practices in information technology and teaching, thereby inspiring teachers and others to engage in similar efforts.

Evaluation and Improvement: Establish mechanisms for evaluating and improving the integration of technology with teaching, continually refining practices to enhance effectiveness.

Empowerment: Encourage teachers and students to embrace exploration and address challenges or setbacks in the integration process with resilience and creativity.

These dimensions can be consolidated into five essential elements: reference introduction, organizational exploration, practical demonstration, evaluation improvement, and empowerment of teachers and students (Wang, 2019).

By defining these competency dimensions, we can construct a comprehensive framework for the principal's information leadership, which

guides the innovative development of Education 4.0. This framework helps in establishing clear roles and responsibilities for principals in leading educational transformation through effective information technology integration.

System Transformation Promoter: A Principal's Role in Advancing School Informatization to Education 4.0

The role of the principal as a System Transformation Promoter is pivotal in facilitating the transition from traditional school informatization to an Education 4.0 innovation system. This involves:

Infrastructure Modernization:

Transforming School Environments: The principal leads efforts to overhaul the school infrastructure to better accommodate the demands of Education 4.0. This includes initiatives such as establishing maker spaces to foster hands-on learning and reconfiguring classroom layouts to support collaborative and inquiry-based learning. Such transformations ensure that physical spaces align with contemporary educational practices and technologies.

Enhancing Teaching Resources:

Adopting Student-Centered Approaches: The principal is instrumental in evolving teaching resource development from a traditional model to a student-centered one. This involves creating personalized learning platforms that cater to individual student needs and utilizing artificial intelligence for tailored learning analytics. The goal is to develop resources that enhance flexible learning and adapt to students' varied aptitudes (Liu, Huang, & Wosinski, 2017).

Promoting Technological Innovation:

Advancing Technology Integration: Principals play a crucial role in fostering the innovative use of information technology across all levels of the school. This includes supporting students, teachers, technicians, and managers in acquiring and applying advanced technological skills. By providing necessary

resources and fostering a culture of innovation, principals enable effective integration of technology with teaching practices.

Institutional Innovation:

Driving Systematic Change: Principals are responsible for advocating and implementing systemic changes that support the integration of information technology with teaching innovation. This includes revising teaching plans and evaluation systems to align with student-centered learning approaches and ensuring institutional structures support ongoing technological advancements.

Cultivating an Innovation Culture:

Fostering a Supportive Environment: Principals must actively engage in creating a cultural atmosphere conducive to technological innovation. This involves stimulating enthusiasm and engagement among managers, technicians, teachers, and students through targeted publicity, guidance, and encouragement. By promoting a culture of innovation, principals help embed technology into the school's educational framework (Yang et al., 2021).

Summary of System Transformation Promoter Dimensions:

Infrastructure Modernization

Enhancing Teaching Resources

Promoting Technological Innovation

Institutional Innovation

Cultivating an Innovation Culture

These dimensions encapsulate the principal's role in guiding the transformation of school informatization to meet the demands of the Education 4.0 era, thereby positioning the school at the forefront of educational innovation.

Leader of Transformative Teaching: Principal's Role in Integrating Technology and Teaching Innovation

The Leader of Transformative Teaching refers to the principal who drives and facilitates the integration of information technology with teaching innovation in the Education 4.0 era. The principal's responsibilities include:

Facilitating Knowledge Transfer and Innovation:

Organizing Stakeholder Learning: The principal leads efforts to gather and disseminate successful practices and experiences in integrating technology with teaching. This involves organizing workshops, seminars, and training sessions to introduce and adapt proven methods to the local context, thus promoting comprehensive teaching reforms.

Fostering Collaborative Exploration:

Encouraging Teacher and Staff Engagement: The principal coordinates with subject teachers and IT support staff to explore and implement innovative methods for integrating technology into teaching. This collaboration includes sharing best practices and successful case studies with other schools to enhance collective knowledge and practice.

Demonstrating and Promoting Innovation:

Role Modeling and Advocacy: The principal leverages their role to exemplify the integration of technology in teaching, setting a standard for others to follow. By actively engaging in and promoting innovative practices, the principal inspires teachers and staff to continuously experiment and adapt new technologies in their teaching methodologies.

Implementing Evaluation and Improvement Mechanisms:

Establishing Feedback and Enhancement Processes: The principal develops and maintains systems for evaluating the effectiveness of technology-based teaching innovations. This includes creating feedback loops, assessment tools, and continuous improvement processes to refine the integration of technology and enhance teaching practices.

Empowering and Encouraging Exploration:

Supporting Risk-Taking and Resilience: The principal empowers teachers, students, and staff to embrace experimentation with new technologies and teaching methods. This involves fostering an environment where taking risks and facing potential failures are encouraged as part of the innovation process.

Summary of the Leader of Transformative Teaching Dimensions:

Reference Introduction: Facilitating access to successful practices and adapting them to the local context.

Organizational Exploration: Coordinating collaborative efforts to explore and implement innovative methods.

Practical Demonstration: Leading by example and advocating for technology integration.

Evaluation Improvement: Implementing systems for evaluating and enhancing teaching innovations.

Empowerment and Encouragement: Supporting and encouraging experimentation and resilience among teachers and students.

These dimensions highlight the principal's role in guiding and supporting the transformation of teaching practices through effective integration of technology, driving continuous improvement and fostering a culture of innovation in the Education 4.0 era., Wang, L. (2019).practical demonstration, evaluation improvement, and empowerment of teachers and students,

To further enhance the guidance and practical effectiveness of this framework, a semi-structured, open-ended questionnaire was developed, targeting primary and secondary school principals. This questionnaire elaborates on the principal's capacity to lead the innovation and development of information technology across four dimensions and 20 basic points. Centered on the core objective of the innovative integration of information technology and teaching within the Education 4.0 framework, the principal's information

leadership is articulated through four key aspects: development planning, system transformation, teaching reform, and self-development.. Qiu, Z., & Li, J. (2017, November).

At the planning level, principals are tasked with envisioning the innovative development of school information technology through five key elements: vision planning, team formation, strategic plans, evaluation strategies, and organization and coordination. Following the completion of the educational information innovation and development plan, the focus shifts to the transformation of the school system. Principals should lead the transformation and upgrading of the school information system, addressing five critical areas: institutional atmosphere, execution team, facility resources, team improvement, and assessment implementation. This approach provides a framework for principals to guide the transformation and upgrading of the school information system.

Subsequently, the focus moves to the reform and innovation of the information-based teaching system. Principals should concentrate on five key aspects: empowering teachers and students, integrating subjects, referencing and introducing best practices, organizational exploration, and evaluation and improvement. This framework outlines a path for principals to drive the reform and innovation of the information-based teaching system.

Finally, to achieve effective reform and innovation in school informatization, principals must prioritize their professional development and embrace continuous learning. This involves five essential areas: enhancing understanding, fostering collaboration and sharing, engaging in practical reflection, embracing change, and promoting digital citizenship. This approach underscores the development of the principal's innovation and professionalism Fan, X., Wang, Y., & Lu, X. (2022).

Characteristics of the Information Leadership Framework for Primary and Secondary School Principals in Education 4.0:

Focus on Student Competencies: The framework emphasizes cultivating key qualities in students essential for thriving in an intelligent society, such as innovation, technical skills, interpersonal skills, global digital citizenship, and independent learning. Jiang, Y., Zhang, B., Zhao, Y., & Zheng, C. (2022).

Characteristics of the Information Leadership Framework for Primary and Secondary School Principals in Education 4.0:

4.2 Integration of Information Technology and Teaching Innovation:

The framework centers on integrating information technology with teaching innovation, focusing on cultivating innovative talents, empowering student-centered methods, and adapting to the intelligent era. It emphasizes personalized, inclusive, and collaborative learning, and advocates for experiential and technology-driven teaching approaches.

4.3 Empowerment Over General Management:

The framework shifts focus from traditional management functions to enhancing the principal's role as an empowerer and collaborator. It emphasizes the principal's role in motivating and supporting stakeholders, fostering an environment of innovation, and driving the development of Education 4.0.

4.4 Changeability as a Key Competency:

Changeability is essential for the principal's leadership in Education 4.0. The framework integrates this ability into all competency dimensions, emphasizing the need for principals to embrace uncertainties, persist through failures, and lead continuous innovation in information technology to meet the goals of Education 4.0.

summarize

In the era of Education 4.0, this article proposes a framework focusing on the innovative development of educational informatization driven by principals' leadership. The framework aims to address the challenges of educational innovation by integrating information technology and teaching. It emphasizes the principal's role in guiding this integration across four levels: the school system, teaching system, and personal development. This comprehensive framework provides standards and tools for designing training, assessments, and improving teachers' information technology skills, supporting the dynamic development of Education 4.0 and cultivating future-ready talents.

New knowledge received

The new knowledge emphasizes a comprehensive approach to the principal's role in educational innovation. Here's a refined summary of the 4 dimensions and 20 basic points: Innovative Development Planner: Vision Planning: Develop a clear vision for integrating information technology and teaching innovation. Team Formation: Assemble and lead a team to implement the vision. Strategic Plans: Formulate detailed plans to achieve the vision. Evaluation Strategies: Set up mechanisms to assess progress and success. Organization and Coordination: Ensure effective organization and coordination of efforts. System Transformation Promoter: Institutional Atmosphere: Foster a culture conducive to system transformation. Execution Team: Build and support a team for effective system transformation. Facility Resources: Upgrade facilities to support information technology integration. Team Improvement: Enhance team skills and capabilities. Assessment Implementation: Implement assessments to evaluate system transformation. Reform Teaching Leader: Empowering Teachers and Students: Provide support and resources to enable teachers and students. Subject Integration: Integrate information

technology into various subjects. Reference and Introduction: Introduce successful practices and innovations. Organizational Exploration: Explore and implement new organizational strategies. Evaluation and Improvement: Continuously evaluate and improve teaching methods. Active Learning Demonstrator: Improving Understanding: Deepen knowledge of information technology and teaching integration. Collaboration and Sharing: Promote collaboration and sharing of best practices. Practical Reflection: Reflect on practical experiences and outcomes. Changeability: Embrace and drive change in educational practices. Digital Citizenship: Develop digital citizenship among all stakeholders. This framework underscores the principal's role in guiding educational innovation through strategic planning, system transformation, teaching reform, and active professional development.

Reference

- Zhao, Y., Zhao, M., & Shi, F. (2023). Integrating Moral Education and Educational Information Technology: A Strategic Approach to Enhance Rural Teacher Training in Universities. *Journal of the Knowledge Economy*, 1-41.
- Lin, K. C., Shyu, J. Z., & Ding, K. (2017). A cross-strait comparison of innovation policy under industry 4.0 and sustainability development transition. *Sustainability*, 9(5), 786.
- Zhuang, T., & Liu, B. (2022). Sustaining Higher Education Quality by Building an Educational Innovation Ecosystem in China—Policies. *Implementations and Effects. Sustainability*, 14(13), 7568.
- Meng, J., & Wang, L. (2017, May). Professional Development Strategies of English Teachers for Rural Primary and Middle Schools in Lifelong Education Perspective. In *2017 4th International Conference on Education, Management and Computing Technology (ICEMCT 2017)*, 1464-1469.

- Zhuang, T., & Liu, B. (2022). Sustaining Higher Education Quality by Building an Educational Innovation Ecosystem in China—Policies, Implementations and Effects. *Sustainability* 2022, 14, 7568.
- Atlantis Press. Chow, J. C. C., Ren, C., Mathias, B., & Liu, J. (2019). InterBoxes: A social innovation in education in rural China. *Children and Youth Services Review*, 101, 217-224.
- Wang, Z., Chaisirithanya, K., & Chinatangkul, C. (2022). Knowledge Management on Art Design in Universities under Liaoning Province. *Journal of Dhammasuksa Research*, 5(1), 262-278.
- Li, P. (2023, November). The Digital Transformation of Local University: Value, Plight and Strategy. In *2023 8th International Conference on Modern Management and Education Technology (MMET 2023)*, 105-115. Atlantis Press.
- Wang, B., Guo, L., & Bi, S. (2019, August). Reform and Exploration of Basic Education Model in Service Areas of Normal Colleges and Universities. In *2019 5th International Conference on Social Science and Higher Education (ICSSHE 2019)*, (380-383).
- Liu, T., Oubibi, M., Zhou, Y., & Fute, A. (2023). Research on online teachers' training based on the gamification design: A survey analysis of primary and secondary school teachers. *Heliyon*, 9(4).
- Yang, T., Yi, X., Lu, S., Johansson, K. H., & Chai, T. (2021). *Intelligent manufacturing for the process industry driven by industrial artificial intelligence*. *Engineering*, 7(9), 1224-1230.
- Wang, L. (2019). The Enlightenment of Management Teaching Method of Queensland University of Technology. *Open Journal of Social Sciences*, 7(04), 63.

- Qiu, Z., & Li, J. (2017, November). A Study on the Governance Model in the Sustainable Development of Chinese Non-governmental Universities and Colleges. *In International Conference on Education Innovation and Social Science (ICEISS 2017)*, 126-129.
- Jiang, Y., Zhang, B., Zhao, Y., & Zheng, C. (2022). China's preschool education Toward 2035: Views of key policy experts. *ECNU Review of Education*, 5(2), 345-367.
- Fan, X., Wang, Y., & Lu, X. (2022). Digital transformation drives sustainable innovation capability improvement in manufacturing enterprises: Based on FsQCA and NCA Approaches. *Sustainability*, 15(1), 542.
- King, E. M., & Guerra, S. C. (2005). Education reforms in East Asia: Policy, process, and impact. *East Asia decentralizes: Making local government work*, 179-208.
- Liu, D., Huang, R., & Wosinski, M. (2017). *Smart learning in smart cities*. Springer: Singapore.

ธนาคารเวลา : รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน*

TIME BANK : A MODEL FOR COMMUNITY-BASED CARE FOR THE ELDERLY

บุษราภรณ์ พวงปัญญา

Bussaraphon Phuangpanya

สำนักบริการวิชาการชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Office of Community Academic Services Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand

Corresponding author E-mail: jenenew.now@gmail.com

วันที่รับบทความ : 11 กันยายน 2567; วันที่แก้ไขบทความ 18 กันยายน 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 30 กันยายน 2567

Received 11 September 2024; Revised 18 September 2024; Accepted 30 September 2024

บทคัดย่อ

ปัญหาผู้สูงอายุเป็นหนึ่งในประเด็นที่ได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นอย่างมากเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรซึ่งมีแนวโน้มไปสู่สังคมสูงอายุ โดยเฉพาะในประเทศไทยที่กำลังเผชิญกับสถานการณ์ที่จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง สถิติผู้สูงอายุของไทยในปัจจุบัน ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2567 จำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 20.70 ของประชากรทั้งหมด และคาดการณ์ว่าภายในปี 2573 ประชากรผู้สูงอายุจะมีสัดส่วนถึงร้อยละ 28 ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้ต้องพิจารณาถึงการเตรียมพร้อมในการดูแลและจัดการกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ซึ่งในบางพื้นที่ การเข้าถึงการบริการสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุยังมีข้อจำกัด ทั้งในเรื่องของบุคลากรทางการแพทย์ที่ไม่เพียงพอและการจัดสรรทรัพยากรในการดูแลผู้สูงอายุที่ยังไม่ครอบคลุม

ดังนั้น จำเป็นต้องหาแนวทางการดูแลผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง อาจเป็นดูแลกันเองภายในชุมชน ธนาคารเวลา เป็นการศึกษาถึงแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุ เพื่อเพิ่มศักยภาพใน

Citation:

* บุษราภรณ์ พวงปัญญา. (2567). ธนาคารเวลา : รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 2(5), 40-52.

Bussaraphon Phuangpanya. (2024). Time Bank : A Model for Community-Based Care for the Elderly.

Modern Academic Development and Promotion Journal, 2(5), 40-52.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2024.16>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในชุมชน เป็นเครื่องมือหนึ่งในการส่งเสริมความร่วมมือในชุมชนสามารถ ช่วยลดความรู้สึกโดดเดี่ยวและสร้างความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนให้กับผู้สูงอายุได้ ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุช่วยเสริมสร้างความสามัคคีและความสัมพันธ์ในชุมชน ส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลอย่างสม่ำเสมอทั้งในด้านสุขภาพและจิตใจช่วยให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เสริมสร้างความยั่งยืน ธนาคารเวลาสร้างระบบการดูแลที่สามารถขยายและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่พึ่งพาการสนับสนุนจากแหล่งเดียวธนาคารเวลาเป็นแนวทางที่สามารถปรับใช้ได้หลายพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ, ธนาคารเวลา, ชุมชน

Abstract

The issue of elderly care has gained significant attention due to demographic changes that indicate a shift toward an aging society. This is particularly true in Thailand, where the number of elderly people continues to rise. As of June 30, 2024, the elderly population in Thailand accounted for 20.70% of the total population. It is projected that by 2030, the proportion of elderly individuals will reach 28%. This demographic shift highlights the need for preparedness in managing and addressing issues related to the elderly. In some areas, access to public health services for the elderly remains limited, due to insufficient medical personnel and inadequate resource allocation for elderly care.

Therefore, it is essential to explore comprehensive elderly care solutions. One possible approach is community-based care, such as the "Time Bank" concept, which involves studying ways to care for the elderly to enhance their quality of life and community participation. This tool fosters cooperation within the community, helping to reduce feelings of isolation among the elderly and making them feel more integrated into the community. Studies

have shown that community involvement in elderly care strengthens solidarity and relationships, while promoting regular health and mental care. This leads to improved quality of life for the elderly and enhances sustainability. The Time Bank creates a care system that can be continuously expanded and developed without relying on a single source of support. It is a model that can be adapted in various areas to promote efficient and sustainable elderly healthcare.

Keywords: Elderly, Time Bank, Community

บทนำ

สังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ส่งผลให้ประเด็นการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วน การจัดการสุขภาพผู้สูงอายุในระดับชุมชนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนและดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุขในวัยชรา

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ มีความจำเป็นที่จะต้องดูแลสุขภาพผู้สูงอายุเป็นอย่างยิ่งสิ่งสำคัญต้องมีการดูแลรักษาเพราะผู้สูงอายุ ไม่ว่าผู้ป่วยที่มีปัญหาด้านสุขภาพสิ่งจำเป็นต้องมีการดูแลคือการ ในด้านจิต โดยเฉพาะผู้ที่มีปัญหามากจำเป็นต้องมีผู้คอยดูแลและคอยให้คำปรึกษา จำเป็นต้องมีกลุ่ม จิตอาสาที่คอยให้คำปรึกษาและคอยเอาใจใส่ดูแลในยามไม่สามารถเดินทางไปได้ จำเป็นต้องมีผู้คอยให้ โอกาสและการดูแล การสูงวัยของประชากรย่อมมีผลอย่างมากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สภาวะการณ์การเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุย่อมหมายถึงการเพิ่มขึ้นของภาระของรัฐ สังคม ชุมชน และ ครอบครัวในการดูแล รักษาสุขภาพ ค่าใช้จ่ายในการยังชีพ และดูแลทั้งในด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ที่ระดับจะสูงขึ้นเรื่อยๆ รวมทั้งประเทศไทยเตรียมการเพื่อการดูแล ผู้สูงอายุ หน่วยงานบุคลากร ซึ่งมีนโยบายในการส่งเสริมด้านต่าง ๆ เช่น การทำงานอย่างต่อเนื่อง การ หารายได้เพิ่ม การออม การพัฒนาระบบบำนาญของรัฐ การมีสวัสดิการผู้สูงอายุ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานดังกล่าว มุ่งเป้าไปสู่การดูแลกลุ่มผู้สูงอายุเป็นเป้าหมาย สำคัญ ในขณะที่หลายประเทศ มีความพยายามพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อม ของทุกกลุ่มวัย เพื่อเตรียมการรองรับเมื่อต้อง เผชิญกับภาวะสังคมสูงอายุโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีสัดส่วนของผู้สูงอายุมากที่สุดในโลก

จึงนับเป็นประเทศแรก ๆ ที่มีการตื่นตัว และนำแนวคิดของธนาคารเวลามาปรับใช้ (เจษฎา มุลยาพอ, 2564)

ธนาคารเวลา (Time Bank) เป็นรูปแบบกิจกรรมทางสังคมที่ส่งเสริมให้คนในชุมชน หรือสังคมช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยการแลกเปลี่ยนทักษะ ประสบการณ์ หรือบริการขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักคิดที่ว่าทุกคนมีเวลาเท่าเทียมกัน ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมโดยรวม แนวคิดเรื่องธนาคารเวลามีที่มาจากสหรัฐอเมริกาในทศวรรษ 1980 โดยเอ็ดการ์คาห์น (Edgar Cahn) ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งธนาคารเวลาของสหรัฐอเมริกาขึ้นในปี 1995 เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งธนาคารเวลาทั่วประเทศ แนวคิดของธนาคารเวลามุ่งเน้นไปที่ “กฎ ทอง” (Golden Rule) ของธนาคารเวลา คือ ทุกชั่วโมงของการกระทำมีค่าที่เท่ากัน โดยการช่วยเหลือของกิจกรรม 1 ชั่วโมงจะได้รับ 1 คะแนนเท่าๆ กัน ประเทศไทยเริ่มมีแนวคิดเรื่อง ธนาคารเวลามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้ริเริ่มนำร่องโครงการธนาคารเวลาในชุมชนเพื่อผู้สูงอายุที่อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัด สมุทรสาคร ต่อมาในปี พ.ศ. 2557 กรมกิจการผู้สูงอายุได้สนับสนุนการขยายผล ธนาคารเวลา ไปยังชุมชนและพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ ส่งผลให้ปัจจุบันมีธนาคารเวลาเกิดขึ้นแล้วกว่า 100 แห่งทั่วประเทศ (กุลธิดา จันทรเจริญ และเนตร หงษ์ไกรเลิศ, 2563) สังคมผู้สูงอายุส่งผลกระทบต่อหลากหลายด้าน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาชุมชน ทำให้จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านนโยบายและการบริหารจัดการที่เหมาะสมเพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลงนี้อย่างยั่งยืน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องหาวิธีการดูแลผู้สูงอายุ ที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงทางประชากรนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

จากสถานการณ์ดังกล่าว ธนาคารเวลาเป็นอีกหนึ่งรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ที่จะช่วยหาวิธีการใช้ทรัพยากรมนุษย์ในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เพียงแต่ช่วยให้เราเข้าใจรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุในปัจจุบัน แต่ยังช่วยให้เห็นแนวทางในการรับมือกับความท้าทายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบสวัสดิการสังคม และการออกแบบนโยบายสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของสังคมผู้สูงอายุ เป็นกลไกที่ส่งเสริมให้ชุมชนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในลักษณะที่ยั่งยืน การศึกษาเรื่องนี้จะช่วยให้เห็นถึงศักยภาพในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งขึ้นผ่านการดูแลผู้สูงอายุรวมถึงสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความสามัคคีในชุมชนอีกด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับธนาคารเวลา

ธนาคารเวลาเป็นรูปแบบกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ชุมชนดูแล ซึ่งกันและกันด้วยการแลกเปลี่ยนทักษะ ประสบการณ์บริการขั้นพื้นฐาน และสามารถ สะสมเวลาไว้เสมือนกับการออมเงิน ในบัญชีธนาคารเวลา เมื่อยามจำเป็นที่ต้องการ ได้รับความช่วยเหลือก็สามารถเบิกเวลามาใช้ได้ ธนาคารเวลาจะเกิดขึ้นเมื่อเครือข่าย สมาชิกมีข้อตกลงร่วมกันว่ามีการแลกเปลี่ยนทักษะ ประสบการณ์ในรูปแบบบริการ ขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักคิดที่ว่า ทุกคนมีเวลาเท่าเทียมกันจะนำไปสู่ การสร้างเครือข่าย ทางสังคมที่เข้มแข็งในการดูแลซึ่งกันและกัน เครือข่ายเหล่านี้เรียกว่า “ธนาคาร เวลา” (กองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ, 2562)

แนวคิดนี้เป็นอีกหนึ่งรูปแบบในการรับมือกับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยใช้ระบบการช่วยเหลือกันในชุมชน ซึ่งเป็นการพัฒนาไปสู่ชุมชนที่มีความเข้มแข็งและช่วยเหลือกันมากขึ้น

สังคมผู้สูงอายุ

องค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) ได้แบ่งระดับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เป็น 3 ระดับ ได้แก่:

1. ระดับการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging society) หมายถึง สังคมที่มีสัดส่วนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่า 10% ของประชากรทั้งประเทศหรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่า 7% ของประชากรทั้งประเทศ แสดงประเทศที่กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ
2. ระดับสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่า 20% ของประชากรทั้งประเทศหรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่า 14% ของประชากรทั้งประเทศ แสดงประเทศที่เป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์
3. ระดับสังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ (Super-aged society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่า 20% ของประชากรทั้งประเทศ แสดงประเทศที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มที่ (กวิสรา ต้นชู, 2562)

ประเทศไทยได้เข้าสู่ภาวะสังคมสูงอายุ (Ageing Society) แล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นสังคมที่มีผู้สูงอายุ (อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป) และคาดว่า จะเข้าสู่ “สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์” (Complete Aged Society) ในปี พ.ศ. 2564 คือ มีประชากรสูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 1 ใน 5 ของจำนวนทั้งหมด และเข้าสู่ “สังคมสูงวัยระดับสุดยอด” (Super Aged Society) ภายในอีก

14 ปีต่อจากนี้ไปคือ พ.ศ. 2574 โดยประมาณการว่า จำนวนประชากรสูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็นมากกว่า 28 ล้านคนในประชากรทั้งหมด การเข้าสู่สังคมสูงอายุ สามารถพิจารณาจากประชากรไทยในรายภาคได้ดังนี้ประชากรไทยในระหว่างปี พ.ศ.2515-2538 มีอัตราการเกิดลดลงเป็นอย่างมาก และมีการคาดการณ์ว่าประชากรในแต่ละภาคจะมีอัตราเติบโตติดลบ กล่าวคือ จำนวนประชากรจะลดลงในระยะเวลา 50 ปีนับจากการเริ่มสำรวจ (อายุเฉลี่ยต่ำกว่า 60 ปี, ตามเกณฑ์การสำรวจในปี พ.ศ. 2559) นอกจากนี้ พบว่า ในระยะเวลาดังกล่าวนี้ ความเปลี่ยนแปลงในการเพิ่มขึ้นของอายุขัย (life expectancy at birth) ของคนไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยจากสถิติที่รวบรวมได้ ประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2543-2548 มีอายุขัยเฉลี่ยอยู่ที่ 68.15 ปีและเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2548 ขึ้นมาอยู่ที่ 72.39 ปี ตามสำมะโนประชากร พบว่าจำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในช่วงปี พ.ศ.2506-2526 มีอัตราประชากรสูงวัยน้อยกว่าร้อยละ 10 จากจำนวนประชากรทั้งหมด แต่ในปัจจุบันผู้สูงอายุมีจำนวนมากกว่าร้อยละ 17.5 ของประชากรทั้งหมด (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2562)

สถิติผู้สูงอายุของไทยในปัจจุบัน ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2567 จำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด 13,450,391 คน จากประชากรทั้งหมด 64,989,504 คน คิดเป็นร้อยละ 20.70 ของประชากรทั้งหมด (กรมกิจการผู้สูงอายุ, 2567)

จากการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุดังกล่าวกระทบต่อการพัฒนาประเทศและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

ธนาคารเวลาและการจัดการสุขภาพผู้สูงอายุในระดับชุมชน

ในบริบทของการจัดการสุขภาพผู้สูงอายุในระดับชุมชน ธนาคารเวลามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนในการช่วยเหลือและดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งแตกต่างจากระบบการดูแลสุขภาพที่เน้นการใช้เงินซื้อบริการ การใช้ธนาคารเวลาในชุมชนช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพและสร้างระบบสนับสนุนที่มั่นคงในระยะยาว (Seyfang, 2004)

การนำธนาคารเวลาไปใช้ในการดูแลผู้สูงอายุ นั้นช่วยเสริมสร้างความรู้สึกร่วมเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนแก่ผู้สูงอายุ การที่ผู้สูงอายุสามารถแลกเปลี่ยนเวลาในการทำกิจกรรม เช่น การให้คำปรึกษาแก่ผู้อื่นหรือการทำกิจกรรมทางสังคม จะช่วยลดความรู้สึกเหงาและความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจิต นอกจากนี้ การมีเครือข่ายการแลกเปลี่ยนบริการในชุมชนยังช่วยให้ผู้สูงอายุ

เข้าถึงบริการทางสุขภาพและการดูแลที่เหมาะสมได้ง่ายขึ้น โดยไม่ต้องพึ่งพาเพียงแต่บุคลากรทางการแพทย์ (Collom, 2007)

อย่างไรก็ตาม การประยุกต์ใช้ธนาคารเวลาในชุมชนยังคงเผชิญกับความท้าทายหลายประการ เช่น การสร้างความเข้าใจและการยอมรับจากสมาชิกในชุมชน และการจัดการระบบแลกเปลี่ยนเวลาให้มีความยุติธรรมและโปร่งใส การดำเนินการให้ประสบความสำเร็จต้องการการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในชุมชน รวมถึงการสนับสนุนจากหน่วยงานท้องถิ่นและภาครัฐ (Seyfang & Longhurst, 2013)

ธนาคารเวลาสามารถเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในหลายมิติ ดังนี้

1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม : ธนาคารเวลาช่วยให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนมากขึ้น เช่น การออกกำลังกายร่วมกัน การทำสวน หรือการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ ซึ่งส่งผลดีต่อทั้งสุขภาพกายและใจ

2. สร้างความสัมพันธ์: การแลกเปลี่ยนบริการและกิจกรรมต่างๆ ทำให้ผู้สูงอายุได้พบปะสังสรรค์กับคนในชุมชนมากขึ้น สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และลดความรู้สึกเหงาโดดเดี่ยว

3. ส่งเสริมสุขภาพจิต: การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของธนาคารเวลาช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง มีความสุข และลดความเครียด

4. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต: ธนาคารเวลาเป็นพื้นที่สำหรับการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้สูงอายุสามารถนำความรู้และทักษะที่มีมาแบ่งปันให้กับผู้อื่น และเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จากผู้อื่นได้

5. สร้างชุมชนที่เข้มแข็ง: ธนาคารเวลาช่วยสร้างความสามัคคีและความเข้มแข็งให้กับชุมชน ทำให้ชุมชนสามารถดูแลซึ่งกันและกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทของธนาคารเวลาในการสร้างสังคมที่เอื้อต่อผู้สูงอายุ

แนวทางการจัดการสุขภาพผู้สูงอายุในระดับชุมชนโดยใช้ธนาคารเวลาเป็นวิธีการหนึ่ง ที่ช่วยส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุ โดยเฉพาะในชุมชนที่มีทรัพยากรจำกัดและมีความต้องการระบบการดูแลที่ยั่งยืน แนวคิดนี้เกิดขึ้นจากการแบ่งปันเวลาและความ สามารถระหว่างคนในชุมชน โดยมุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลทั้งในด้านสุขภาพและการใช้ชีวิตประจำวัน ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกคนในชุมชน

แนวทางหลักในการใช้ธนาคารเวลาในชุมชนเพื่อดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ

1. สร้างระบบธนาคารเวลาเป็นระบบที่สมาชิกในชุมชนสามารถสะสม "เวลา" ผ่านการช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุ หรือทำกิจกรรมเพื่อสังคม เช่น พาผู้สูงอายุไปพบแพทย์ ทำอาหาร หรือช่วยเหลือในการทำความสะดวกสบายบ้านสมาชิกที่สะสมเวลาไว้สามารถใช้เวลานี้ในอนาคตเมื่อเขาต้องการการช่วยเหลือ หรือให้แก่บุคคลอื่นในครอบครัว

2. การฝึกอบรมอาสาสมัครมีการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาสาสมัครในชุมชน ให้มีทักษะการดูแลผู้สูงอายุ เช่น การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การดูแลผู้ป่วยติดเตียง การตรวจสอบสุขภาพเบื้องต้น หรือการให้คำแนะนำด้านโภชนาการ อาสาสมัครเหล่านี้จะเป็นทรัพยากรหลักในการช่วยเหลือผู้สูงอายุในชุมชน

3. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ที่ยังมีความสามารถสามารถเข้าร่วมในระบบธนาคารเวลาได้ โดยพวกเขาสามารถให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่ยังทำได้ เช่น การให้คำแนะนำด้านอาชีพหรือการช่วยเหลืองานการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมจะช่วยให้พวกเขารู้สึกมีคุณค่าและลดความรู้สึกโดดเดี่ยว

4. การเชื่อมต่อกับระบบสาธารณสุขโดยการเชื่อมต่อบริการเวลากับระบบสาธารณสุขในพื้นที่ เช่น การทำงานร่วมกับโรงพยาบาลหรือสถานีนอนาถ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอการทำงานร่วมกับบุคลากรทางการแพทย์ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามและดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

5. การสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน โดยการส่งเสริมให้ภาครัฐและเอกชนเข้ามาสนับสนุนโครงการธนาคารเวลา เช่น การให้ทุนสนับสนุน การจัดหาทรัพยากร หรือการประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อให้ชุมชนตื่นตัว การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุและการใช้ธนาคารเวลาในชุมชน

รูปแบบการดำเนินการของธนาคารเวลาในการจัดการสุขภาพผู้สูงอายุในระดับชุมชน มีหลายขั้นตอนที่สำคัญเพื่อให้ระบบทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ดังนี้

1.การวางแผนและการจัดตั้งธนาคารเวลา

1.1) การสำรวจความต้องการในชุมชน: ก่อนเริ่มโครงการ ควรทำการสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุและครอบครัวในชุมชน เพื่อประเมินว่าแต่ละครอบครัวต้องการการดูแลแบบใด และชุมชนมีทรัพยากรใดที่สามารถสนับสนุนได้

1.2) การจัดตั้งทีมดำเนินงาน: ควรมีการจัดตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยตัวแทนจากชุมชน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้แทนจากโรงพยาบาล สถานีอนามัย และอาสาสมัครที่สนใจเข้าร่วมในโครงการ

1.3) การจัดระบบธนาคารเวลา: ระบบธนาคารเวลาควรมีการออกแบบที่ชัดเจน โดยสมาชิกที่เข้าร่วมจะสามารถสะสมเวลาได้เมื่อทำกิจกรรมการดูแลผู้สูงอายุ และสามารถใช้เวลาที่สะสมไว้ในอนาคตเมื่อพวกเขาต้องการรับการช่วยเหลือ

2.การรับสมัครและการฝึกอบรมอาสาสมัคร

2.1) การรับสมัครสมาชิก : เปิดรับสมัครอาสาสมัครจากชุมชนที่ต้องการเข้าร่วมในโครงการ โดยเน้นให้บุคคลที่มีเวลาว่างหรือมีทักษะการดูแลผู้สูงอายุมาเข้าร่วมสมาชิกสามารถเป็นคนวัยทำงาน นักศึกษา หรือผู้สูงอายุที่ยังมีสุขภาพแข็งแรงก็ได้

2.2) การฝึกอบรมอาสาสมัคร: จัดอบรมให้กับอาสาสมัครเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการสื่อสารกับผู้สูงอายุอย่างเหมาะสมการฝึกอบรมนี้อาจร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลหรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน (รพ.สต.)

3.การดำเนินกิจกรรมการดูแล

3.1) การจัดตารางการดูแลผู้สูงอายุ: มีการจัดตารางเวลาการดูแลที่ชัดเจนสำหรับอาสาสมัคร โดยการประสานงานระหว่างทีมจัดการและครอบครัวของผู้สูงอายุ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้สูงอายุได้รับการดูแลตามความต้องการกิจกรรมที่ดำเนินการได้อาจรวมถึงการพาไปพบแพทย์ ดูแลกิจวัตรประจำวัน เช่น ทำอาหาร หรือทำความสะอาดบ้าน

3.2) การบันทึกเวลาและกิจกรรมที่ทำ: สมาชิกที่ทำกิจกรรมการดูแลจะต้องบันทึกเวลาที่ใช้ในการดูแลผู้สูงอายุ เพื่อสะสมเวลาภายในระบบธนาคารเวลาข้อมูลเหล่านี้จะถูกเก็บไว้ในระบบธนาคารเวลา เพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยนการช่วยเหลือระหว่างกันได้

4. การติดตามผลและการประเมินผล

4.1) การติดตามสุขภาพผู้สูงอายุ: มีการตรวจสุขภาพผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ โดยอาจร่วมมือกับบุคลากรทางการแพทย์ในพื้นที่ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดีและได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม

4.2) การประเมินผลโครงการ: ควรมีการประเมินผลความสำเร็จของโครงการอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ตัวชี้วัด เช่น ความพึงพอใจของผู้สูงอายุ การลดภาระของครอบครัว และการมีส่วนร่วมของชุมชน

4.3) การปรับปรุงระบบ: ระบบธนาคารเวลาควรได้รับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตามข้อเสนอแนะจากสมาชิกในชุมชนและผลการประเมิน เพื่อให้ระบบมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่

5. การขยายผลและการสนับสนุนจากภาคส่วนอื่น ๆ

5.1) การขยายการดำเนินงานไปยังชุมชนอื่น: เมื่อโครงการประสบความสำเร็จสามารถขยายผลไปยังชุมชนอื่น ๆ ได้ โดยใช้ประสบการณ์และรูปแบบที่ได้เรียนรู้จากการดำเนินงานในชุมชนแรก

5.2) การสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน : ภาครัฐและเอกชนสามารถสนับสนุนโครงการในหลายรูปแบบ เช่น การจัดหาเงินทุน การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนัก หรือการจัดหาอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน

ประโยชน์ของธนาคารเวลาในการดูแลผู้สูงอายุ

ธนาคารเวลาเป็นแนวทางเพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพ ช่วยลดภาระของครอบครัวธนาคารเวลาช่วยแบ่งเบาภาระการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว โดยเฉพาะครอบครัวที่ไม่สามารถดูแลเต็มเวลาได้ สร้างความเข้มแข็งในชุมชน การมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุช่วยเสริมสร้างความสามัคคีและความสัมพันธ์ในชุมชน ส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลอย่างสม่ำเสมอทั้งในด้านสุขภาพและจิตใจช่วยให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเสริมสร้างความยั่งยืนธนาคารเวลาสร้างระบบการดูแลที่สามารถขยายและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่พึ่งพาการสนับสนุนจากแหล่งเดียว ธนาคารเวลาเป็นแนวทางที่สามารถปรับใช้ได้หลายพื้นที่เพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ดังภาพ

ภาพที่ 1 ธนาคารเวลา : รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน

สรุป

ธนาคารเวลา: รูปแบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนอย่างยั่งยืนนำเสนอแนวทางการดูแลผู้สูงอายุในสังคมสูงอายุ ผ่านระบบที่สร้างขึ้นจากการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยใช้ แนวคิดธนาคารเวลา ซึ่งมุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนเวลาผ่านการทำงานอาสาสมัครในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ระบบนี้ช่วยให้สมาชิกชุมชนสามารถสะสมเวลาจากการดูแลผู้สูงอายุ แล้วใช้เวลาที่สะสมไว้เมื่อพวกเขาต้องการการดูแลในอนาคต ระบบธนาคารเวลาช่วยให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว โดยลดภาระของครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุ อีกทั้งยังสร้างความสามัคคีในชุมชน และส่งเสริมให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและกันในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเครือข่ายชุมชนในท้องถิ่นร่วมมือกัน โดยอาสาสมัครจะทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้สูงอายุ เช่น ดูแลสุขภาพ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน หรือพาผู้สูงอายุไปพบแพทย์ด้านการดูแลผู้สูงอายุ การปฐมพยาบาล และการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในการดูแลกลุ่มคนสูงวัยเป็นต้น เมื่อชุมชนสามารถดูแลกันเองได้ จะลดความต้องการทรัพยากรจากภาครัฐในการดูแล

ผู้สูงอายุเมื่อชุมชนสามารถดูแลตนเองได้ โดยเฉพาะในการดูแลผู้สูงอายุผ่านระบบ ธนาคารเวลา นั้น ชุมชนจะเกิดความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ผู้สูงอายุจะได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทำให้เกิดสมดุลในครอบครัวและชุมชนช่วยลดจนสร้างเศรษฐกิจชุมชนที่หมุนเวียน ซึ่งทำให้ชุมชนไม่ต้องพึ่งพาการเงินภายนอกในการช่วยเหลือกัน และการมีส่วนร่วมในธนาคารเวลายังส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางสังคมและความรับผิดชอบในชุมชนการใช้ระบบธนาคารเวลาทำให้ชุมชนมีความแข็งแรงทางสังคมและเศรษฐกิจ

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2567). สถิติผู้สูงอายุในประเทศไทย. เรียกใช้เมื่อ 5 กันยายน 2567 จาก https://www.dop.go.th/th/statistics_page?cat=1&id=2555
- กวิสรา ต้นชู.(2562). การคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคที่เป็นผู้สูงอายุ. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญา นิพนธ์*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุกรมกิจการผู้สูงอายุ. (2562). *แนวทางการดำเนินงานธนาคารเวลาแห่งประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง. จำกัดมหาชน.
- กุลธิดา จันทรเจริญ และ เนตร หงส์ไกรเลิศ. (2563). การวิจัยและพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายในการดำเนินงาน “ธนาคารเวลา”. กรุงเทพฯ: สำนักงานสนับสนุนการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาวะรองรับสังคมสูงวัย.
- เจษฎา มุลยาพอ. (2564). แนวทางการส่งเสริมธนาคารเวลาเชิงพุทธสำหรับกลุ่มผู้เตรียมความพร้อมก่อนวัยชราในจังหวัดหนองคาย.มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2563). *ธนาคารเวลา : สร้างสังคมแห่งการเกื้อกูลกันในยุคสังคมสูงวัย*. เรียกใช้เมื่อ 5 กันยายน 2567 จาก <https://www.thaihealth.or.th>
- Collom, E. (2007). The motivations, engagement, satisfaction, outcomes, and demographics of time bank participants: Survey findings from a U.S. system. *International Journal of Community Currency Research*, 11,36-83
- Seyfang, G. (2004). Time banks: Rewarding community self-help in the inner city *Community Development Journal*, 39(1), 62-71.

Seyfang, G., & Longhurst, N. (2013). Desperately seeking niches: Grassroots innovations and niche development in the community currency field. *Global Environmental Change*, 23(5), 881-891.

การศึกษาเปรียบเทียบการจัดการขยะในเมืองใหญ่และชนบทไทย*

A COMPARATIVE STUDY OF WASTE MANAGEMENT IN URBAN AND RURAL AREAS OF THAILAND

พระมหาอำพล ธนปญโญ (ชัยสารี)¹, พระนิกรณ เตชวโร (แบนท้วม)², พระยชญ์ กนตปญโญ (โรจนปญญาธร)³, สามเณร คมสัน สาวิกัน⁴ และ พระครูสุตสารบัณฑิต (จันทงค์ ฃมไผ)⁵

Phramaha Ampol Dhanapaño (Chaisaree)¹, Phara Nikorn Techawar (Baentum)², Phrayat Kanthapanyo (Rojanapanyathon)³, Novice Khomsan Sawikan⁴ and PhrakruSutaSarabandit (Jumnong Pompai)⁵

¹⁻⁵มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻⁵Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author's Email: 6702504002@mcu.ac.th

วันที่รับบทความ : 21 กันยายน 2567; วันที่แก้ไขบทความ 2 ตุลาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 3 ตุลาคม 2567

Received 21 September 2024; Revised 2 October 2024; Accepted 3 October 2024

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการจัดการขยะในเมืองใหญ่และพื้นที่ชนบท โดยมุ่งเน้นที่การประเมินระบบการจัดการขยะ ความท้าทายที่เผชิญ และแนวทางที่ใช้ในการจัดการขยะในแต่ละพื้นที่ การศึกษาใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลผ่านการสำรวจและสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่จัดการขยะในเมืองใหญ่และชนบท รวมถึงการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะในพื้นที่ต่างๆ ผลการศึกษาพบว่าเมืองใหญ่มีระบบการจัดการขยะที่ซับซ้อนและมีโครงสร้างพื้นฐานที่พัฒนาแล้ว รวมถึงการใช้เทคโนโลยีทันสมัยในการคัดแยกและรีไซเคิลขยะ ซึ่งช่วยจัดการกับปริมาณขยะที่สูงและหลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Citation:

* พระมหาอำพล ธนปญโญ (ชัยสารี), พระนิกรณ เตชวโร (แบนท้วม), พระยชญ์ กนตปญโญ (โรจนปญญาธร), สามเณร คมสัน สาวิกัน และ พระครูสุตสารบัณฑิต (จันทงค์ ฃมไผ). (2567). การศึกษาเปรียบเทียบการจัดการขยะในเมืองใหญ่และชนบทไทย.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 2(5), 53-62.

Phramaha Ampol Dhanapaño (Chaisaree), Phara Nikorn Techawar (Baentum), Thanaphon Thaweechot, Khomsan Sawikan and PhrakruSutaSarabandit (Jumnong Pompai). (2024). A Comparative Study of Waste Management in Urban and Rural Areas of Thailand. Modern Academic Development and Promotion Journal, 2(5), 53-62.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2024.17>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

คำสำคัญ: การศึกษาเปรียบเทียบ, การจัดการขยะ, เมืองใหญ่, ชนบท

Abstract

This study aims to compare waste management in urban areas and rural areas, focusing on evaluating the waste management systems, the challenges faced, and the strategies employed in each area. The research utilized data collection methods through surveys and interviews with waste management officials in both urban and rural settings, as well as document analysis related to waste management in various regions. The findings indicate that urban areas have complex waste management systems and developed infrastructure, including the use of advanced technology for sorting and recycling waste, which effectively addresses the high and diverse volume of waste.

Keywords: Comparative Study, Waste Management, Urban Areas, Rural Areas

บทนำ

การจัดการขยะเป็นปัญหาที่สำคัญและท้าทายในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองใหญ่ที่มีประชากรหนาแน่นและการบริโภคที่สูง ทำให้เกิดขยะจำนวนมากในแต่ละวัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน (World Bank, 2018) นอกจากนี้การจัดการขยะในชนบทก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน เนื่องจากประชาชนในพื้นที่เหล่านี้มักขาดทรัพยากรและความรู้ในการจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ (Sukhumbhand, 2019)

การศึกษาเปรียบเทียบการจัดการขยะในเมืองใหญ่และชนบทจะช่วยให้เราเข้าใจความแตกต่างในแนวทางการจัดการ รวมถึงความท้าทายและโอกาสที่มีอยู่ในแต่ละบริบท การศึกษานี้สามารถนำไปสู่การพัฒนานโยบายที่เหมาะสมสำหรับการจัดการขยะในทั้งสองพื้นที่ โดยคำนึงถึงความต้องการและทรัพยากรที่มีอยู่

นอกจากนี้ ปัญหาการจัดการขยะยังมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งการพัฒนาระบบการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพสามารถช่วยสร้างความยั่งยืนในอนาคต (UNEP, 2020)

การจัดการขยะเป็นปัญหาสำคัญในประเทศไทย โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ที่มีประชากรหนาแน่นและการบริโภคสูง ทำให้เกิดขยะมากมาย ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ขณะเดียวกันในชนบท ประชาชนมักขาดทรัพยากรและความรู้ในการจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาเปรียบเทียบการจัดการขยะในเมืองและชนบทช่วยให้เข้าใจความแตกต่างและความท้าทายที่เกิดขึ้น เพื่อพัฒนานโยบายที่เหมาะสม และสนับสนุนการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และคุณภาพชีวิตของประชาชน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการขยะ

การจัดการขยะเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวม การขนส่ง การจัดเก็บ และการกำจัดขยะที่มีประสิทธิภาพ แนวคิดหลักในการจัดการขยะรวมถึง "3Rs" (Reduce, Reuse, Recycle) ซึ่งส่งเสริมการลดปริมาณขยะ การใช้ซ้ำ และการรีไซเคิลเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (United Nations Environment Programme, 2020)

แนวคิด 3Rs

Reduce (การลด) เน้นการลดการผลิตขยะตั้งแต่ต้น เช่น การเลือกใช้สินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์น้อยลง

Reuse (การใช้ซ้ำ) การนำวัสดุหรือสินค้าที่ไม่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ เช่น การนำขวดแก้วมาใช้ซ้ำ

Recycle (การรีไซเคิล) การนำขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ไปผ่านกระบวนการแปรรูป เช่น การรีไซเคิลกระดาษหรือพลาสติก

ทฤษฎีการจัดการขยะ

ทฤษฎีการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน (Sustainable Resource Management): เน้นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมการใช้ทรัพยากรที่สามารถทำซ้ำได้และการลดการใช้ทรัพยากรที่ไม่สามารถทำซ้ำได้ (Brundtland Commission, 1987)

ทฤษฎีการจัดการขยะจากมุมมองเชิงระบบ (Systems Thinking in Waste Management) การจัดการขยะไม่ใช่เพียงการจัดการขยะเพียงอย่างเดียว แต่ต้องเข้าใจว่ามันเป็นส่วนหนึ่งของระบบที่กว้างขึ้น ซึ่งรวมถึงการผลิต การบริโภค และการกำจัดขยะ (Ellen MacArthur Foundation, 2013)

การจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพจะต้องใช้แนวทางที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม

กล่าวโดยสรุป การจัดการขยะเป็นกระบวนการที่สำคัญซึ่งเกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวม การขนส่ง การจัดเก็บ และการกำจัดขยะ โดยมีแนวคิดหลักคือ "3Rs" (Reduce, Reuse, Recycle) ที่มุ่งหวังลดปริมาณขยะและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การลดการผลิตขยะ การใช้ซ้ำ และการรีไซเคิลเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญ

ทฤษฎีการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืนเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และทฤษฎีการจัดการขยะจากมุมมองเชิงระบบมองว่าการจัดการขยะเป็นส่วนหนึ่งของระบบที่กว้างขึ้น ซึ่งรวมถึงการผลิตและการบริโภค การใช้แนวทางที่หลากหลายในการจัดการขยะจะช่วยให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการขยะในเมืองใหญ่

การจัดการขยะในสังคมเมืองมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการเติบโตของประชากรในเมืองและการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจนำไปสู่อัตราการผลิตขยะที่สูงขึ้น ขยะที่เกิดขึ้นในสังคมเมืองมีหลากหลายประเภท เช่น ขยะครัวเรือน ขยะอุตสาหกรรม และขยะอันตราย การจัดการขยะจึงต้องการกลยุทธ์ที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (United Nations Environment Programme, 2021)

หนึ่งในกลยุทธ์ที่สำคัญคือการแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง โดยการสร้างจิตสำนึกในชุมชนเกี่ยวกับการรีไซเคิลและการจัดการขยะอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการ เช่น ระบบการเก็บขยะอัจฉริยะ (smart waste management) ที่ใช้เซ็นเซอร์และข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บและขนส่งขยะ ก็เป็นอีกหนึ่งวิธีที่ได้รับความนิยม (Hoornweg, D., & Bhada-Tata, P., 2012)

การกำจัดขยะในสังคมเมืองยังรวมถึงวิธีการต่างๆ เช่น การฝังกลบ การเผาขยะ และการรีไซเคิล ซึ่งแต่ละวิธีมีข้อดีและข้อเสียที่ต้องพิจารณา โดยเฉพาะในด้านผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Wilson, D. C., & Whiteman, A., (2013)

ท้ายที่สุด การมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนานโยบายที่เหมาะสมจากภาครัฐถือเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการขยะในสังคมเมืองอย่างยั่งยืน

การจัดการขยะในสังคมชนบท

การจัดการขยะในสังคมชนบทมีความแตกต่างจากในสังคมเมือง เนื่องจากลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่ต่างกัน สังคมชนบทมักมีประชากรที่น้อยกว่าและขยะที่เกิดขึ้นมีประเภทที่หลากหลาย เช่น ขยะเกษตร ขยะจากการบริโภค และขยะจากครัวเรือน ซึ่งมักจะมีปัญหาในการจัดการที่แตกต่างจากในเมือง (Prakash, S., & D. Kumar, 2015)

หนึ่งในความท้าทายในการจัดการขยะในสังคมชนบทคือการขาดโครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรในการจัดการขยะ เช่น ระบบเก็บขยะที่มีประสิทธิภาพ การเข้าถึงสถานที่ฝังกลบหรือการขาดการรีไซเคิล นอกจากนี้ การขาดความรู้และการรับรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะที่ถูกต้องในชุมชนอาจทำให้การจัดการขยะไม่เกิดผลที่ดี (United Nations Development Programme (UNDP), 2019)

การจัดการขยะในสังคมชนบทจึงมักพึ่งพาวิธีการง่ายๆ เช่น การเผาขยะ การฝังกลบในพื้นที่ การใช้ขยะเพื่อทำปุ๋ยอินทรีย์ และการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะ นอกจากนี้ การส่งเสริมความรู้และการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะที่ถูกต้องก็เป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อสร้างความตระหนักรู้ในชุมชน (M. Alavi, & N. Talebpour, 2017)

การสร้างเครือข่ายการจัดการขยะในชุมชน เช่น การจัดกลุ่มในการรีไซเคิลหรือการแปรรูปขยะ สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการขยะในชนบทได้

การจัดการขยะในสังคมชนบทเป็นปัญหาที่สำคัญและมีความท้าทายที่แตกต่างจากเมืองใหญ่ เนื่องจากสังคมชนบทมักมีทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานที่จำกัด การจัดการขยะในชนบทมักขึ้นอยู่กับวิธีการแบบดั้งเดิม เช่น การเผาขยะ หรือการฝังกลบที่ไม่มีมาตรฐาน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน

ในหลายพื้นที่ ชาวบ้านมักไม่มีการจัดระบบการเก็บขยะที่เป็นทางการ ทำให้ขยะสะสมเป็นเวลานาน และอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ในท้องถิ่น นอกจากนี้ การขาดการศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะยังทำให้ปัญหานี้ยืดเยื้อ

การจัดการขยะในชนบทจึงต้องการการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรต่างๆ เพื่อพัฒนาระบบการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับการลดปริมาณขยะและการรีไซเคิล นอกจากนี้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะจะเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างระบบที่ยั่งยืนและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในระยะยาว

โดยรวมแล้ว การจัดการขยะในสังคมชนบทต้องการการประสานงานที่ดีระหว่างชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อสร้างความยั่งยืนในการดูแลสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของประชาชน

การเปรียบเทียบการจัดการขยะในเมืองใหญ่และในชนบท

การจัดการขยะเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนและแตกต่างกันอย่างชัดเจนระหว่างเมืองใหญ่และชนบท ในเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพมหานคร ขยะจะถูกสร้างขึ้นจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย เช่น การค้า การบริการ และการอุตสาหกรรม ซึ่งทำให้มีปริมาณขยะสูง และมีความหลากหลายของประเภทขยะ เช่น ขยะทั่วไป ขยะอันตราย และขยะรีไซเคิล เมืองใหญ่มีการจัดระบบการจัดการขยะที่เป็นทางการ ซึ่งรวมถึงการเก็บขยะ การกำจัดขยะ และการรีไซเคิล อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นมักจะเกี่ยวข้องกับความสะดวกของขยะ และการจัดการที่ไม่เพียงพอ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน (Sridhar et al., 2020)

ในขณะที่การจัดการขยะในชนบทมักมีการจัดการที่เป็นแบบดั้งเดิมและไม่มีการจัดระบบที่ชัดเจน การเก็บขยะมักขึ้นอยู่กับความร่วมมือของชุมชน โดยประชาชนจะมีส่วนร่วมในการเผาหรือฝังกลบขยะเอง ซึ่งอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น มลพิษจากการเผาขยะ (Prasertcharoensuk et al., 2018) การขาดการศึกษาหรือการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำให้ประชาชนในชนบทมักขาดความรู้เรื่องการจัดการขยะที่เหมาะสม

การเปรียบเทียบระหว่างการจัดการขยะในเมืองใหญ่และชนบทจึงแสดงให้เห็นถึงความต้องการในการพัฒนาระบบการจัดการขยะที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ โดยการ

จัดการในเมืองใหญ่อาจต้องการการลงทุนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ในขณะที่ชนบทควรเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและการพัฒนาความรู้ด้านการจัดการขยะ

จากข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างที่ชัดเจน ในเมืองใหญ่ ขยะมักถูกผลิตจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย ทำให้มีปริมาณขยะสูงและต้องการระบบการจัดการที่เป็นทางการ เช่น การเก็บขยะ การกำจัดขยะ และการรีไซเคิล แม้จะมีระบบที่พัฒนาแล้ว แต่เมืองใหญ่ก็มักเผชิญกับปัญหาความแออัดของขยะและการจัดการที่ไม่เพียงพอ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน

ในทางกลับกัน การจัดการขยะในชนบทมักพึ่งพาความร่วมมือของชุมชนและการจัดการแบบดั้งเดิม เช่น การเผาหรือฝังกลบขยะ โดยมักขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ประชาชนในชนบทขาดความรู้เรื่องการจัดการขยะที่เหมาะสม ปัญหานี้อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพในระยะยาว

ดังนั้น การจัดการขยะในเมืองใหญ่และชนบทจึงต้องพิจารณาบริบทและความต้องการที่แตกต่างกัน การลงทุนในเทคโนโลยีที่ทันสมัยและการพัฒนาความรู้ด้านการจัดการขยะในชุมชนจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้การจัดการขยะมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในทุกพื้นที่

แนวทางการพัฒนาการจัดการขยะในเมืองใหญ่และในชนบทไทย

การจัดการขยะในประเทศไทยมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในเมืองใหญ่และชนบท เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรและการบริโภคที่สูงขึ้น ส่งผลให้ปริมาณขยะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบการจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการขยะในเมืองใหญ่

ในเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพฯ แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่

1. การปรับปรุงระบบการเก็บขยะ ควรมีการกำหนดเส้นทางและเวลาที่แน่นอนในการเก็บขยะ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการติดตามการเก็บขยะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ (Phonchai, 2020)

2. การส่งเสริมการรีไซเคิล การจัดตั้งศูนย์รีไซเคิลในชุมชน และการให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับการแยกขยะ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการลดปริมาณขยะที่ส่งไปยังหลุมฝังกลบ (Boonmee, 2019)

3. การมีส่วนร่วมของประชาชน การจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ เช่น การจัดงาน Clean Up Day หรือการรณรงค์ลดการใช้พลาสติก (Sukprasert, 2021)

การจัดการขยะในชนบท

สำหรับชนบท แนวทางการพัฒนาประกอบด้วย

1. การสร้างความรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชน ควรจัดการอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะที่ถูกต้อง รวมถึงการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ (Nimmanahaeminda, 2020)

2. การพัฒนาระบบการกำจัดขยะที่เหมาะสม ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ เช่น การสร้างบ่อฝังกลบที่มีมาตรฐาน และการนำขยะอินทรีย์ไปทำปุ๋ยหมัก (Pattana, 2019)

3. การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน การสนับสนุนการใช้วัสดุรีไซเคิลในชุมชน เช่น การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก (Saithong, 2022)

การพัฒนาการจัดการขยะในเมืองใหญ่และชนบทไทยเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องให้ความสนใจ เนื่องจากปัญหาขยะมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามการเติบโตของประชากรและการบริโภคในสังคม โดยในเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพฯ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงระบบการเก็บขยะให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การกำหนดเส้นทางและเวลาในการเก็บขยะ รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดตามและบริหารจัดการขยะ นอกจากนี้ การส่งเสริมการรีไซเคิลและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะก็มีความสำคัญ เพื่อช่วยลดปริมาณขยะที่ส่งไปยังหลุมฝังกลบ

ในขณะเดียวกัน การจัดการขยะในชนบทก็ควรให้ความสำคัญต่อการสร้างความรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการอบรมและส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจวิธีการจัดการขยะที่ถูกต้อง อีกทั้งการพัฒนากระบวนการกำจัดขยะที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น เช่น การใช้เทคโนโลยีที่ง่ายและเหมาะสม เช่น บ่อฝังกลบที่มีมาตรฐาน และการนำขยะอินทรีย์ไปทำปุ๋ยหมัก การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เช่น การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก ก็เป็นแนวทางที่ช่วยลดปัญหาขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ การพัฒนาการจัดการขยะในทั้งสองพื้นที่ควรเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ชุมชน หรือองค์กรเอกชน เพื่อสร้างความยั่งยืนและความเป็นระเบียบในการจัดการขยะในประเทศไทยต่อไป

สรุป

การจัดการขยะในประเทศไทยเป็นปัญหาที่สำคัญและท้าทาย โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ที่มีประชากรหนาแน่นและการบริโภคที่สูง ส่งผลให้เกิดขยะจำนวนมาก ซึ่งมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน ขณะเดียวกัน การจัดการขยะในชนบทก็ไม่ควรมองข้าม เนื่องจากประชาชนในพื้นที่เหล่านี้มักขาดทรัพยากรและความรู้ในการจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาเปรียบเทียบการจัดการขยะระหว่างเมืองใหญ่และชนบทช่วยให้เราเข้าใจความแตกต่างในแนวทางและความท้าทายที่เกิดขึ้น เพื่อพัฒนานโยบายที่เหมาะสมสำหรับการจัดการขยะในทั้งสองพื้นที่ และสนับสนุนเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และคุณภาพชีวิตของประชาชน

แนวคิดหลักในการจัดการขยะคือ “3Rs” (Reduce, Reuse, Recycle) ซึ่งมุ่งหวังที่จะลดปริมาณขยะและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การลดการผลิตขยะ การใช้ซ้ำ และการรีไซเคิลเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการจัดการขยะอย่างยั่งยืน

ในเมืองใหญ่ การจัดการขยะต้องการกลยุทธ์ที่เหมาะสม เช่น การแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง การใช้เทคโนโลยีในการจัดการขยะ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในขณะที่การจัดการขยะในชนบทมักขึ้นอยู่กับวิธีการง่าย ๆ และการสร้างความรู้ความเข้าใจในชุมชน โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาระบบการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ การพัฒนาการจัดการขยะในประเทศไทยควรเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ตั้งแต่ภาครัฐ ชุมชน และองค์กรเอกชน เพื่อสร้างความยั่งยืนในการจัดการขยะและคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

Ellen MacArthur Foundation. (2013). *Towards the Circular Economy: Economic and Business Rationale for an Accelerated Transition*.

Hoornweg, D., & Bhada-Tata, P. (2012). *What a Waste: A Global Review of Solid Waste Management*. World Bank.

- M. Alavi, & N. Talebpour. (2017). Assessment of Solid Waste Management in Rural Areas. *Waste Management*, 63, 213-221.
- Prakash, S., & D. Kumar. (2015). Solid Waste Management in Rural Areas: Challenges and Strategies. *Environmental Science and Pollution Research*, 22(3), 2301-2312.
- Prasertcharoensuk, S., Kittipong, S., & Boonpragob, K. (2018). Waste Management Practices in Rural Areas: A Case Study in Thailand. *Waste Management*, 72, 207-213.
- Rundtland Commission. (1987). *Our Common Future*. Oxford University Press.
- Sridhar, K., Prakash, J., & Sundararajan, V. (2020). Urban Waste Management: Challenges and Strategies. *Journal of Environmental Management*, 255, 109850.
- Sukhumbhand, P. (2019). Challenges in Waste Management in Rural Areas of Thailand. *Journal of Environmental Management*, 234, 178-189.
- UNEP. (2020). *Global Waste Management Outlook*. United Nations Environment Programme.
- United Nations Development Programme (UNDP). (2019). *Waste Management in Rural Areas*. Best Practices and Lessons Learned.
- Wilson, D. C., & Whiteman, A. (2013). *Global Trends in Waste Management*. *Waste Management & Research*, 31(2), 115-121.

การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศกำลังพัฒนา: กรณีศึกษาประเทศไทย*

DEMOCRATIC DEVELOPMENT IN DEVELOPING COUNTRIES: A CASE STUDY OF THAILAND

อนันต์ คติยะจันทร์¹, พระวิชิต วิชิตโต (เนืองนิตย์)², พระยชญ์ กนต์ปญโญ (โรจนปัญญาธร)³,
สามเณรสกุลมงคล กาสี⁴ และ พระครูสุตสารบัณฑิต (จันทน์ ฌมไผ)⁵

Anan katiyachan¹, Phra Wichit Wichitto (Nuengnit)², Phra Yot Kantapanyo (Rojanapanyathorn)³,

Novice Sakulmongkhon Gasee⁴ and PhrakruSutaSarabandit (Jumnong Pompai)⁵

¹⁻⁵มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻⁵Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author's Email: 11anan@windowslive.com

วันที่รับบทความ : 20 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 2 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 3 ตุลาคม 2567

Received 20 September 2024; Revised 2 October 2024; Accepted 3 October 2024

บทคัดย่อ

การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศกำลังพัฒนาเป็นกระบวนการที่สำคัญสำหรับการสร้างสังคมที่เป็นธรรมและเท่าเทียม โดยเฉพาะในบริบทของประเทศไทยที่มีประวัติศาสตร์การเมืองที่ซับซ้อน จากการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 ซึ่งนำไปสู่การปกครองในระบอบรัฐธรรมนูญ แต่ประเทศไทยยังคงเผชิญกับความท้าทายจากการรัฐประหาร ความขัดแย้งทางการเมือง และบทบาทของกองทัพที่มีอำนาจในการแทรกแซงทางการเมือง ความไม่เสถียรภาพในระบบประชาธิปไตยส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มที่ด้อยโอกาส

Citation:

* อนันต์ คติยะจันทร์, พระวิชิต วิชิตโต (เนืองนิตย์), พระยชญ์ กนต์ปญโญ (โรจนปัญญาธร), สามเณรสกุลมงคล กาสี และ พระครูสุตสารบัณฑิต (จันทน์ ฌมไผ). (2567). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสังคม. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 2(5), 63-75.

Anan katiyachan, Phra Wichit Wichitto (Nuengnit), Phra Yot Kantapanyo (Rojanapanyathorn), Sakulmongkhon Gasee and PhrakruSutaSarabandit (Jumnong Pompai). (2024). Democratic Development in Developing Countries: A Case Study of Thailand. Modern Academic Development and Promotion Journal, 2(5), 63-75.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2024.18>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

การพัฒนาประชาธิปไตยต้องการความเข้มแข็งของสถาบันทางการเมืองและการปกครองที่เคารพสิทธิของประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการตรวจสอบอำนาจรัฐเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตย นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและโซเชียลมีเดียมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

การเปรียบเทียบกับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีโอกาในการพัฒนาประชาธิปไตย แต่ต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ ทั้งนี้ การสร้างกลไกที่เข้มแข็งเพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนและเสถียรภาพทางการเมืองจะเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยที่ยั่งยืนในอนาคต

คำสำคัญ: ประชาธิปไตย, ประเทศกำลังพัฒนา, การพัฒนาประชาธิปไตย, ประเทศไทย, การเมือง, การปฏิรูป

Abstract

The development of democracy in developing countries is an essential process for creating a fair and equitable society, particularly in the context of Thailand, which has a complex political history. Following the change of government in 1932, Thailand transitioned to a constitutional monarchy, yet it continues to face challenges from coups, political conflicts, and the military's influential role in political interventions. The instability within the democratic system adversely affects political participation, especially among marginalized groups.

The development of democracy requires strengthening political institutions and governance that respect citizens' rights. Political participation and power accountability are crucial factors in building confidence in the democratic regime. Additionally, the use of information technology and social media plays an important role in stimulating public engagement.

Comparisons with other developing countries reveal that Thailand has opportunities for democratic development, but it must confront several challenges. Therefore, establishing robust mechanisms to support citizen participation and political stability will be vital strategies for fostering sustainable democracy in the future.

Keywords: Democracy, Developing countries, Democratic development, Thailand Politics, Reform

บทนำ

การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศกำลังพัฒนาเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างสังคมที่มีความเป็นธรรมและความเท่าเทียม ระบอบประชาธิปไตยให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพของประชาชน ทำให้คนในสังคมมีโอกาสเท่าเทียมกันในการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมทางการเมือง และการกำหนดทิศทางของประเทศผ่านการเลือกตั้งที่เสรีและเป็นธรรม การพัฒนาประชาธิปไตยจะช่วยเสริมสร้างสถาบันทางการเมืองที่มีเสถียรภาพ ส่งเสริมการปกครองด้วยกฎหมาย (RULE OF LAW) ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการเคารพสิทธิมนุษยชน การพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

ในประเทศกำลังพัฒนาหลายแห่ง ปัญหาความยากจนและความไม่เท่าเทียมยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญ ประชาธิปไตยจึงมีบทบาทในการสร้างระบบการปกครองที่เปิดโอกาสให้เสียงของประชาชนทุกกลุ่มได้รับการรับฟังและแก้ไขปัญหาอย่างเท่าเทียม การมีประชาธิปไตยที่เข้มแข็งยังสามารถช่วยให้รัฐบาลมีความรับผิดชอบต่อประชาชนมากขึ้น ลดปัญหาคอร์รัปชันที่มักเกิดขึ้นในประเทศกำลังพัฒนา และทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจรัฐบาล นอกจากนี้ ประชาธิปไตยที่พัฒนาไปในทางที่ดียังเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน การจัดการทรัพยากรอย่างเป็นธรรม และการส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่มีเสถียรภาพจะดึงดูดการลงทุนและความร่วมมือระหว่างประเทศได้มากขึ้น

นอกจากนั้น การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศกำลังพัฒนายังช่วยสร้างความเป็นธรรมทางสังคม ลดความรุนแรงและความขัดแย้งทางการเมือง ความสามารถในการแก้ไข

ปัญหาอย่างสันติและการมีระบบการปกครองที่เคารพเสียงส่วนใหญ่ แต่ในขณะเดียวกันก็ยังเคารพสิทธิของเสียงส่วนน้อย จะช่วยให้สังคมมีความสามัคคีและร่วมมือกันพัฒนาในระยะยาว การมีรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งยังทำให้ประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของในระบบการปกครอง ทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในระบบและพร้อมจะสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงที่มุ่งไปสู่ความยั่งยืน

การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศกำลังพัฒนาจึงไม่เพียงแต่มีความสำคัญต่อการสร้างเสถียรภาพทางการเมือง แต่ยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการสร้างสังคมที่เท่าเทียมและเป็นธรรมมากขึ้นในระยะยาว

ในส่วนการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทยเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและมีความท้าทาย ประเทศไทยมีประวัติศาสตร์การเมืองที่หลากหลาย ตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาสู่การปกครองแบบรัฐธรรมนูญและประชาธิปไตย แม้กระนั้น กระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทยกลับไม่ราบรื่นและเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นหลายประเด็นสำคัญได้ดังนี้ (อนันต์ ปัญญาโรภาส, 2559)

1. การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

ประเทศไทยเผชิญกับรัฐประหารและการยึดอำนาจหลายครั้ง โดยเฉพาะในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 และต้นศตวรรษที่ 21 การเมืองไทยมักถูกขัดจังหวะด้วยการยึดอำนาจจากทหาร นับตั้งแต่ปี 2475 จนถึงปัจจุบันมีการรัฐประหารมากกว่า 10 ครั้ง ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยที่มั่นคง

2. การเคลื่อนไหวของประชาชน

การเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชนในประเทศไทยมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตย เช่น การต่อสู้เพื่อสิทธิและเสรีภาพในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และพฤษภาทมิฬ ปี 2535 ทั้งสองเหตุการณ์นี้มีผลในการผลักดันการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง แต่ยังคงมีการปะทะระหว่างกลุ่มการเมืองต่างๆ ที่สะท้อนถึงความขัดแย้งทางอุดมการณ์

3. บทบาทของกองทัพ

กองทัพไทยมีบทบาทอย่างมากในทางการเมืองและยังคงรักษาอำนาจในการปกครอง การที่กองทัพแทรกแซงทางการเมืองบ่อยครั้งทำให้การพัฒนาประชาธิปไตยเป็นไปได้ยาก ประเทศไทยเผชิญกับการปกครองโดยคณะรัฐประหารหลายครั้ง เช่น การยึดอำนาจในปี 2549 และ 2557 ซึ่งทำให้การพัฒนาประชาธิปไตยชะงักงัน

4. การมีส่วนร่วมของประชาชน

แม้ว่าประเทศไทยจะมีการเลือกตั้งเป็นระยะและมีรัฐธรรมนูญที่ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชน แต่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนยังคงเป็นประเด็นสำคัญ การมีส่วนร่วมทางการเมืองในกลุ่มต่างๆ เช่น ช่างชนบทหรือกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ และมักมีการวิจารณ์ว่าการเมืองไทยมักถูกครอบงำโดยชนชั้นสูงในกรุงเทพฯ

5. บทบาทของสถาบันทางการเมือง

สถาบันทางการเมืองของไทย เช่น รัฐสภา ศาล และคณะกรรมการการเลือกตั้ง ถูกวิจารณ์ว่ามักไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือเป็นกลางเพียงพอในบางกรณี การแทรกแซงทางการเมืองจากอำนาจต่างๆ ส่งผลให้เกิดปัญหาความไม่มั่นคงและความไม่ไว้วางใจในระบบประชาธิปไตย (ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, 2560)

การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทยเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและยังคงมีความท้าทาย เนื่องจากการเมืองไทยยังมีปัจจัยที่ทำให้กระบวนการประชาธิปไตยไม่สมบูรณ์ เช่น การแทรกแซงของกองทัพ ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ไม่เท่าเทียมกัน ประเทศไทยจึงยังคงต้องเผชิญกับความท้าทายในการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้มีความมั่นคงและยั่งยืนมากขึ้น

พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ของประชาธิปไตยในประเทศไทย

ประชาธิปไตยในประเทศไทยมีจุดเริ่มต้นจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 ซึ่งเป็นจุดสำคัญที่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ไปสู่การปกครองโดยรัฐธรรมนูญ กลุ่มคณะราษฎรซึ่งประกอบด้วยทั้งทหารและพลเรือน มีบทบาทสำคัญในการผลักดันการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ โดยเสนอให้มีการปกครองที่อำนาจสูงสุดเป็นของประชาชน แม้กระนั้น หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัญหาการเมืองที่ไม่มั่นคง การรัฐประหาร และการปกครองโดยคณะรัฐประหารหลายครั้ง จนทำให้การพัฒนาประชาธิปไตยถูกชะลอและมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยที่ไม่สมบูรณ์ (Thongchai Winichakul, 1994)

ช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 แม้จะมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศไทย แต่ประชาธิปไตยไทยยังไม่ได้พัฒนาอย่างเต็มที่ เนื่องจากกองทัพยังคงมีบทบาทสำคัญในทางการเมือง ในช่วงทศวรรษที่ 2500 ประเทศไทยอยู่ภายใต้

การปกครองของรัฐบาลทหารเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในยุคของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่ใช้อำนาจเบ็ดเสร็จในการบริหารประเทศ การเมืองในยุคนี้จึงขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง และยังมีการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างมาก (อานันท์ กาญจนพันธุ์, (2560)

อย่างไรก็ตาม ประชาธิปไตยไทยเริ่มมีการพัฒนาอย่างเด่นชัดในช่วงทศวรรษที่ 2510 ซึ่งเกิดเหตุการณ์สำคัญในวันที่ 14 ตุลาคม 2516 หรือที่เรียกว่า "เหตุการณ์ 14 ตุลา" ประชาชนจำนวนมากลุกขึ้นมาเรียกร้องสิทธิเสรีภาพและประชาธิปไตย ส่งผลให้รัฐบาลทหารในขณะนั้นต้องลาออก และนำมาสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น แต่หลังจากนั้นประเทศไทยยังคงประสบปัญหาความไม่มั่นคงทางการเมือง รัฐบาลทหารและการรัฐประหารยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเหตุการณ์รัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 และ 2557 ที่ส่งผลให้การพัฒนาประชาธิปไตยของไทยถดถอย

การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทยจึงมีลักษณะเป็นไปในทิศทางที่ไม่ต่อเนื่องและมักถูกขัดขวางโดยปัจจัยหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นบทบาทของกองทัพ ความขัดแย้งทางการเมือง และการแทรกแซงจากกลุ่มอำนาจต่างๆ แต่ถึงแม้จะมีปัญหาเหล่านี้ ประเทศไทยก็ยังคงมีการเลือกตั้งที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่บ้าง แม้ว่าระบอบประชาธิปไตยจะยังไม่สามารถพัฒนาไปอย่างสมบูรณ์ได้ก็ตาม (Anderson, Benedict, 1977)

กล่าวโดยสรุป ประชาธิปไตยในประเทศไทยเริ่มต้นจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 ที่นำไปสู่การปกครองระบอบรัฐธรรมนูญ แต่อำนาจทางการเมืองยังถูกครอบงำโดยกองทัพและกลุ่มอำนาจต่างๆ ทำให้การพัฒนาประชาธิปไตยไม่มั่นคง มีการรัฐประหารหลายครั้ง โดยเฉพาะในยุคจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่ใช้การปกครองแบบเผด็จการ แม้เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 จะเป็นจุดเริ่มของการเรียกร้องประชาธิปไตยจากประชาชน แต่การรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2557 ทำให้การพัฒนาประชาธิปไตยถดถอย ประเทศไทยยังคงเผชิญกับความไม่มั่นคงทางการเมืองและการแทรกแซงทางการเมืองอยู่

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทย

การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทยมีลักษณะเป็นกระบวนการที่ไม่ต่อเนื่อง ซึ่งได้รับผลกระทบจากหลายปัจจัย ทั้งในเชิงโครงสร้างทางสังคม การเมือง และวัฒนธรรม ปัจจัยเหล่านี้มีทั้งที่ส่งเสริมและขัดขวางกระบวนการประชาธิปไตย ส่งผลให้ประเทศไทยมีประสบการณ์ประชาธิปไตยที่ไม่สมบูรณ์และไม่ยั่งยืน

หนึ่งในปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทยคือ บทบาทของกองทัพ กองทัพไทยมีบทบาททางการเมืองอย่างยาวนาน ตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน การรัฐประหารหลายครั้ง เช่น ในปี พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2557 แสดงให้เห็นถึงการแทรกแซงทางการเมืองของกองทัพ ซึ่งทำให้กระบวนการประชาธิปไตยชะงักงันและถดถอย การที่กองทัพมีอำนาจในการตัดสินใจและควบคุมการเมือง ทำให้ประชาธิปไตยไม่สามารถพัฒนาได้อย่างมั่นคง (McCargo, 2005)

นอกจากนี้ ความขัดแย้งทางอุดมการณ์และการแบ่งแยกทางการเมือง เป็นอีกปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาประชาธิปไตย ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มการเมือง เช่น กลุ่มเสื้อเหลืองและเสื้อแดง ในช่วงหลังปี พ.ศ. 2549 เป็นภาพสะท้อนของความแตกต่างทางความคิดและค่านิยม ซึ่งเกิดจากความไม่พอใจต่อระบบการเมืองและกลุ่มอำนาจ การแบ่งแยกทางการเมืองนี้ส่งผลให้เกิดความไม่มั่นคงทางการเมืองและนำไปสู่การใช้ความรุนแรง รวมทั้งการรัฐประหารเพื่อควบคุมสถานการณ์ การขาดความสมานฉันท์ทางการเมืองเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง (Connors, 2007)

อีกปัจจัยหนึ่งคือ สถาบันทางการเมืองและการพัฒนาทางรัฐธรรมนูญ ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญหลายครั้ง โดยรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับมีผลต่อความเข้มแข็งของสถาบันทางการเมืองที่แตกต่างกัน รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ได้รับการยกย่องว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่มีความเป็นประชาธิปไตยมากที่สุด เนื่องจากเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน การสร้างองค์กรอิสระในการตรวจสอบอำนาจรัฐ และการกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม การยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับนี้หลังจากการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 และการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญฉบับอื่นๆ ที่ตามมา ทำให้สถาบันทางการเมืองอ่อนแอลงและลดทอนความเป็นประชาธิปไตย (Chambers, 2013)

นอกจากปัจจัยภายในประเทศแล้ว ปัจจัยระหว่างประเทศ ยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทย การเปลี่ยนแปลงภูมิรัฐศาสตร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เช่น ความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกาและจีน มีผลกระทบต่อการเมืองไทยในแง่ของการได้รับแรงกดดันให้ปฏิรูปหรือรักษาสถานะทางการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเหล่านี้มีผลทั้งในทางบวกและลบต่อการพัฒนาประชาธิปไตย โดยเฉพาะในแง่ของการสร้างเสถียรภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจ (Baker & Phongpaichit, 2014)

นอกจากนี้ สื่อและประชาสังคม ก็มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและขัดขวางการพัฒนาประชาธิปไตย สื่อในประเทศไทยมีบทบาทในการให้ข้อมูลแก่ประชาชน แต่ก็ถูกควบคุมโดยกลุ่มอำนาจหลายครั้ง ซึ่งจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก ประชาสังคมมีบทบาทในการตรวจสอบอำนาจรัฐและสนับสนุนการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อเรียกร้องสิทธิเสรีภาพและความเป็นธรรม แต่ก็ยังคงเผชิญกับข้อจำกัดและการกดดันจากกลุ่มอำนาจที่ไม่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลง (Phongpaichit & Baker, 2002)

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทยมีหลายประการ โดยหนึ่งในปัจจัยหลักคือ บทบาทของกองทัพ ซึ่งมีการแทรกแซงทางการเมืองผ่านการรัฐประหารหลายครั้ง ทำให้กระบวนการประชาธิปไตยถูกขัดขวางและชะลอการพัฒนา นอกจากนี้ ความขัดแย้งทางอุดมการณ์และการแบ่งแยกทางการเมือง ระหว่างกลุ่มต่างๆ เช่น เสื้อเหลืองและเสื้อแดง ส่งผลให้การเมืองไทยขาดเสถียรภาพ อีกปัจจัยคือ การเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ ซึ่งแต่ละฉบับมีผลต่อการพัฒนาสถาบันทางการเมืองและความเข้มแข็งของประชาธิปไตย การรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 ทำให้รัฐธรรมนูญฉบับประชาธิปไตย พ.ศ. 2540 ถูกยกเลิกและประชาธิปไตยถดถอย นอกจากปัจจัยภายในแล้ว ปัจจัยระหว่างประเทศ เช่น ความสัมพันธ์กับสหรัฐฯ และจีน มีผลต่อการเมืองไทยในเชิงของแรงกดดันให้ปฏิรูปหรือรักษาสถานะทางการเมือง ทั้งนี้ สื่อและประชาสังคม ก็มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและตรวจสอบการพัฒนาประชาธิปไตย แม้จะถูกควบคุมและจำกัดในบางช่วงเวลา

การเปรียบเทียบการพัฒนาประชาธิปไตยในไทยกับประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ

การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทยมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้จากหลายด้าน ได้แก่ ประวัติศาสตร์ทางการเมือง บทบาทของกองทัพ และความเข้มแข็งของสถาบันทางการเมือง

ประเทศไทยมีประวัติศาสตร์การเปลี่ยนแปลงการปกครองที่สำคัญในปี พ.ศ. 2475 ซึ่งทำให้มีการเปลี่ยนจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ไปสู่การปกครองในระบอบรัฐธรรมนูญ การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้ประเทศไทยมีรากฐานทางประชาธิปไตยที่เด่นชัดกว่าในหลายประเทศกำลังพัฒนา เช่น เมียนมาร์ ที่ประสบกับการปกครองโดยทหารอย่างต่อเนื่องแม้จะมีการเลือกตั้งเกิดขึ้น (Lamb, 2014) ในขณะที่ประเทศไทยมีการเลือกตั้งที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน แม้จะมีปัญหาการรัฐประหารและการแทรกแซงทางการเมืองจากกองทัพ

อีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทยแตกต่างจากประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ คือ บทบาทของกองทัพ ในประเทศไทย กองทัพมีอำนาจในการแทรกแซงการเมืองและทำการรัฐประหารหลายครั้ง ซึ่งสร้างความไม่แน่นอนในระบบการเมือง (McCargo, 2005) ในขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาอย่างอินโดนีเซีย หลังจากการล้มล้างระบอบซูฮาร์โตในปี 1998 ได้มีการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยที่มั่นคงกว่า โดยการสร้างสถาบันทางการเมืองที่เข้มแข็งขึ้นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทางการเมือง (Aspinall, 2005)

ในด้าน ความเข้มแข็งของสถาบันทางการเมือง ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญหลายครั้ง ซึ่งทำให้เกิดความไม่แน่นอนในระบบการเมือง (Chambers, 2013) ในขณะที่ประเทศอย่างบังกลาเทศ มีการพัฒนาสถาบันทางการเมืองที่สามารถฟื้นฟูความเชื่อมั่นของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยหลังจากประสบปัญหาการปกครองแบบเผด็จการ (Hossain, 2010)

นอกจากนี้ วัฒนธรรมการเมือง และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในประเทศไทยก็มีลักษณะเฉพาะ ในขณะที่ประเทศอย่างฟิลิปปินส์ มีวัฒนธรรมการเคลื่อนไหวทางสังคมที่เข้มแข็งและประสบความสำเร็จในการเรียกร้องประชาธิปไตยในช่วงต่างๆ (Hernandez, 2010) ประเทศไทยมักเผชิญกับความขัดแย้งภายในที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบบการเมือง ทำให้การพัฒนาประชาธิปไตยมีลักษณะที่ไม่มั่นคง

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทยมีลักษณะเฉพาะที่สะท้อนถึงประวัติศาสตร์ การเมืองของประเทศ และบทบาทของสถาบันต่างๆ แม้ว่าจะมีรากฐานทางประชาธิปไตยที่ชัดเจน แต่การแทรกแซงของกองทัพและความขัดแย้งทางการเมืองยังคงส่งผลกระทบต่อกระบวนการนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ เช่น อินโดนีเซีย และบังกลาเทศ พบว่าประเทศเหล่านี้สามารถพัฒนาระบอบประชาธิปไตยได้อย่างมั่นคงมากกว่า

ความท้าทายและแนวโน้มในอนาคตของประชาธิปไตยไทย

การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและความยั่งยืนของระบบประชาธิปไตย เหตุการณ์สำคัญ เช่น การรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 และ 2557 แสดงให้เห็นถึงความไม่แน่นอนในระบบการเมืองและบทบาทที่เข้มแข็งของกองทัพในฐานะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจทางการเมือง (McCargo, 2005) ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตยที่แท้จริง

อีกหนึ่งความท้าทายที่สำคัญคือ ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ และการแบ่งแยกทางการเมืองในสังคมไทย ปัญหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มเสื้อเหลืองและเสื้อแดงทำให้เกิดความไม่สงบทางการเมืองและปัญหาความไว้วางใจในระบบการเมือง (Connors, 2007) การที่สังคมไทยมีความแตกแยกในเรื่องอุดมการณ์และค่านิยมนี้ทำให้ยากต่อการสร้างความเป็นเอกภาพและความร่วมมือในการพัฒนาประชาธิปไตย

ในทางกลับกัน การพัฒนาสถาบันทางการเมือง และการสร้างกลไกที่เข้มแข็งในการตรวจสอบอำนาจรัฐเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบบประชาธิปไตย ประเทศไทยต้องมีการสร้างและพัฒนาสถาบันที่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น องค์กรอิสระที่มีความสามารถในการตรวจสอบและควบคุมอำนาจรัฐ (Chambers, 2013) การพัฒนาสถาบันเหล่านี้จะช่วยลดการแทรกแซงทางการเมืองจากกลุ่มอำนาจและกองทัพ

ในส่วนของ แนวโน้มในอนาคต การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและโซเชียลมีเดียในการเคลื่อนไหวทางการเมืองกำลังกลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการประชาธิปไตย ข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่มากมายช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลาย และทำให้เกิดการรับรู้และการมีส่วนร่วมที่เพิ่มขึ้น (Zaw Thiha,

2018) อย่างไรก็ตาม การควบคุมและการจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในโซเชียลมีเดียยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญ

นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตัดสินใจทางการเมืองและการเลือกตั้ง ก็เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับท้องถิ่นสามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาธิปไตยในระดับชาติ การสร้างกลไกที่ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการตัดสินใจและมีเสียงในการบริหารประเทศจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นในระบบประชาธิปไตย (Baker & Phongpaichit, 2014)

กล่าวโดยสรุป ความท้าทายที่ประชาธิปไตยไทยต้องเผชิญประกอบด้วยความไม่แน่นอนทางการเมือง ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ และการแทรกแซงของกองทัพ ขณะที่แนวโน้มในอนาคตจะมีการพัฒนาในด้านสถาบันทางการเมือง การใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และการส่งเสริมความเข้มแข็งของประชาธิปไตยที่ยั่งยืน

สรุป

การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศกำลังพัฒนาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสังคมที่มีความเป็นธรรมและเท่าเทียม ประชาธิปไตยมุ่งเน้นให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชน สร้างโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมทางการเมือง กระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยนี้ยังช่วยเสริมสร้างเสถียรภาพให้กับสถาบันทางการเมือง ส่งเสริมการปกครองด้วยกฎหมาย (Rule of Law) ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการเคารพสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาเศรษฐกิจ รวมถึงการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

อย่างไรก็ตาม ประเทศกำลังพัฒนาจำนวนมากยังคงเผชิญกับปัญหาความยากจนและความไม่เท่าเทียม ประชาธิปไตยจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างระบบการปกครองที่เปิดกว้างให้ประชาชนทุกกลุ่มมีโอกาสแก้ไขปัญหของตนเองอย่างเท่าเทียม การมีประชาธิปไตยที่เข้มแข็งยังส่งผลให้รัฐบาลมีความรับผิดชอบต่อประชาชนมากขึ้น ลดปัญหาคอร์รัปชัน และเพิ่มการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบอำนาจรัฐบาล

ในแง่ของการพัฒนาเศรษฐกิจ ประชาธิปไตยที่มั่นคงช่วยดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ เนื่องจากเสถียรภาพทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศกำลัง

พัฒนายังช่วยลดความขัดแย้งทางการเมือง ลดความรุนแรง และสร้างสังคมที่เคารพเสียงส่วนน้อย พร้อมทั้งคุ้มครองสิทธิของเสียงส่วนน้อย

สำหรับประเทศไทย การพัฒนาประชาธิปไตยมีลักษณะซับซ้อนและเผชิญกับความท้าทายหลายประการ การเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 เป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์สู่ประชาธิปไตย แม้จะมีความก้าวหน้าในบางช่วง แต่การรัฐประหารบ่อยครั้งและการแทรกแซงทางการเมืองของกองทัพทำให้การพัฒนาประชาธิปไตยไม่ราบรื่น

นอกจากบทบาทของกองทัพแล้ว การเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชนในเหตุการณ์สำคัญ เช่น 14 ตุลาคม 2516 และพฤษภาทมิฬ 2535 มีส่วนสำคัญในการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพและผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง แต่ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ระหว่างกลุ่มการเมืองยังคงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยในไทย

สถาบันทางการเมืองของไทย เช่น รัฐสภา ศาล และคณะกรรมการการเลือกตั้ง ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่ามักขาดความเป็นกลางและไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพในบางกรณี ทำให้ประชาธิปไตยในประเทศไทยยังไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่ ความไม่สมดุลในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มชนบทหรือผู้ด้อยโอกาส ทำให้การเมืองยังคงถูกครอบงำโดยชนชั้นสูงในเมือง

ในภาพรวม การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทยยังคงมีความท้าทายจากการแทรกแซงของกองทัพ ความขัดแย้งทางการเมือง และการขาดการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมของประชาชน แม้ว่าจะมีความพยายามในการสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคง แต่กระบวนการนี้ยังคงเผชิญกับปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้การพัฒนาประชาธิปไตยไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2560). *การเมืองไทย: ประวัติศาสตร์และการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อนันต์ ปัญญาโรภาส. (2559). *การพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทยกำลังพัฒนา: กรณีศึกษาประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์การเมืองและการปกครอง.

อนันต์ กาญจนพันธุ์. (2560). *การเมืองไทยหลัง 14 ตุลา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Anderson, Benedict. (1977). *Radicalism in Thai Studies*. Cornell University.

Aspinall, Edward. (2005). *Islam and Nation: Separatist Rebellion in Aceh, Indonesia*. Stanford University Press.

Baker, Chris & Phongpaichit, Pasuk. (2014). *A History of Thailand*. Cambridge University Press.

Chambers, Paul. (2013). *Thailand's Political Peasants: Power in the Modern Rural Economy*. University of Wisconsin Press.

Connors, Michael Kelly. (2007). *Democracy and National Identity in Thailand*. Routledge.

Hernandez, M. (2010). *Democracy and Development in the Philippines*. Journal of Southeast Asian Economies.

Hossain, N. (2010). *The Politics of Bangladesh: From Mujib to Hasina*. Routledge.

Lamb, K. (2014). *Myanmar: A New History*. University of California Press.

McCargo, Duncan. (2005). *The Thaksinization of Thailand*. NIAS Press.

Phongpaichit, Pasuk & Baker, Chris. (2002). *Thailand: Economy and Politics*. Oxford University Press.

Thongchai Winichakul. (1994). *Siam Mapped: A History of the Geo-Body of a Nation*. University of Hawaii Press.

Zaw Thiha. (2018). *Social Media and Political Participation in Myanmar: A Study of Social Media Use among Young People in Myanmar*. Journal of Asian Studies.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่

1. นโยบายการตีพิมพ์ในวารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ เป็นวารสารในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทัศน์ บทวิจารณ์หนังสือ แก่นักวิชาการ นักวิจัย คณาจารย์ นักศึกษาทุกระดับ และผู้สนใจทั่วไป ในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา วัฒนธรรมและประเพณี ท้องถิ่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสารทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา ทางวารสารกำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ (ราย 2 เดือน) ดังนี้ ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์, ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน, ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน, ฉบับที่ 4 เดือน กรกฎาคม - สิงหาคม, ฉบับที่ 5 เดือน กันยายน - ตุลาคม และ ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม

2. ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่

1) บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่นำเสนอการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับศาสนาและปรัชญา วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2) บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความวิเคราะห์ วิจารณ์หรือเสนอแนวคิดใหม่

3) บทความปริทัศน์ (Review Article) เป็นบทความที่เขียนขึ้นจากการทบทวนเอกสารวิชาการ ทั้งทางด้านทฤษฎีและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งที่กำหนดไว้ โดยมีการทบทวนวรรณกรรมค้นคว้า รวบรวม ข้อมูลที่มีอยู่แล้วจากแหล่งต่างๆ และนำมาประมวลเรียบเรียงในรูปบทความ

4) บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) เป็นการค้นหาข้อดีและข้อไม่ดีของเรื่องที่จะวิจารณ์ชี้ให้เห็นข้อบกพร่อง พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขให้ดีขึ้น เป็นการวิจารณ์เพื่อสร้างสรรค์

3. รูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับ

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาว 8 - 12 หน้ากระดาษ A4 (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว ใช้ตัวอักษรแบบ THSarabunPSK ตั้งค่าหน้ากระดาษโดยเว้นขอบบน ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา ขอบล่าง 1 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอรูปภาพและตาราง ต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่าง พิมพ์เป็นตัวหนาเช่นตารางที่ 1 หรือ Table 1 และ ภาพที่ 1 หรือ Figure 1 รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่จำเป็นต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้ตรงกลางหน้าแรก

3) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุชื่อสังกัดหรือหน่วยงาน

4) มีบทคัดย่อภาษาไทย จำนวนคำอยู่ที่ 250-300 คำ

5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) 3-5 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษร และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ให้เว้นระยะห่าง 1 บรรทัด

7) การใช้ตัวเลข ค่าย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centred learning)

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ
- 3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)
- 5) บทคัดย่อ (Abstract) เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุป สั้นกะทัดรัดได้ใจความ
- 6) บทนำ (Introduction) ระบุความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัยและระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 7) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 8) สมมติฐาน (ถ้ามี)
- 9) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 10) วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 11) ผลการวิจัย (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ
- 12) อภิปรายผล (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- 13) องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) (Originality and Body of Knowledge) ระบุองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย
- 14) สรุป (Conclusion) /ข้อเสนอแนะ (Recommendation) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป

15) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการอ้างอิงที่มีปรากฏในบทความเท่านั้น

บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ
- 3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)
- 5) บทคัดย่อ (Abstract)
- 6) บทนำ (Introduction)
- 7) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 8) สรุป (Conclusion)
- 9) เอกสารอ้างอิง (Reference)

บทความปริทัศน์และบทวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ
- 3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)
- 5) ข้อมูลส่วนประกอบของหนังสือที่วิจารณ์ ดังนี้
 - 5.1 ภาพปกหนังสือ
 - 5.2 แปลจากหนังสือ:
 - 5.3 ผู้เขียน:
 - 5.4 ผู้แปล:
 - 5.5 สำนักพิมพ์:
 - 5.6 ปีที่พิมพ์:
 - 5.7 จำนวนหน้า:

6) บทนำ (Introduction)

7) เนื้อเรื่อง (Content)

8) บทวิจารณ์

9) สรุป (Conclusion)

10) เอกสารอ้างอิง (Reference)

4. ระบบการอ้างอิงและเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ

เอกสารที่นำมาใช้ในการอ้างอิงบทความ ควรมีที่มาจากแหล่งตีพิมพ์ที่ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือ สามารถสืบค้นได้ เช่น หนังสือ วารสาร หรืองานวิจัย เป็นต้น ผู้เขียนบทความจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการอ้างอิง เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้อง จะไม่ได้รับการส่งต่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์

การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม – ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง ตัวอย่างเช่น การปฏิวัติทางอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 (Industry 4.0) ภาครัฐและภาคอุตสาหกรรมจะต้องเตรียมพร้อมในหลาย ๆ ด้านและสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การเตรียมพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่และเศรษฐกิจยุคใหม่ เป็นการพัฒนานวัตกรรมอนาคต เชื่อมโยงทรัพยากรบุคคล ความรอบรู้ นวัตกรรมทางความคิด และเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นหนึ่งเดียวกับการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม (ธนิต โสรัตน์, 2559) โดยเอกสารอ้างอิงที่ใช้ในการอ้างอิงในบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ โดยรูปแบบของเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1) พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์ / เล่มที่/ข้อที่/เลขหน้า แล้วตามด้วยชื่อหน่วยงานผู้จัดทำ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) พร้อมปีที่ตีพิมพ์ ตัวอย่าง เช่น “ภิกษุทั้งหลาย รูปเวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ เป็นอนัตตา ภิกษุทั้งหลาย ถ้ารูปเวทนา สัญญา สังขาร

วิทยุยานนี้จักเป็นอิตตาแล้วไซ้รูปเวทนา สัญญา สังขาร วิทยุยานนี้ไม่พึงเป็นไปเพื่ออาพาธ” (วิ.ม. 4/20/27) (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

2) ผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (เกสวดี เชี่ยวชาญ, 2557)

3) ผู้แต่งสองราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งทั้งสองรายโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (นิรมัย คัมภีร์รักษา และอัจจิมา ศิริพิบูลย์ผล, 2560)

4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งรายแรก แล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (ทศพร คำผลศิริ และคณะ, 2560)

5) กรณีที่เนื้อความเป็นเรื่องเดียวกัน หรือผลการวิจัยเหมือนกัน แต่มีผู้อ้างอิงหลายคน ให้ใช้รายการอ้างอิงที่ใกล้เคียงกับปัจจุบันมากที่สุด (ค้นพบล่าสุด) หรือหากเป็นแนวคิดทฤษฎี ก็ควรอ้างอิงเจ้าของแนวคิดทฤษฎี หรือบุคคลผู้เป็นที่ยอมรับของวงการวิชาการส่วนใหญ่เป็นสำคัญ

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Phathong, K., 2007)

2) ถ้ามีผู้แต่งสองราย ให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายแอนด์ (&) คั่นกลาง ตามด้วยนามสกุลของผู้แต่งรายที่สอง และตามด้วยอักษรย่อของชื่อภาษาอังกฤษ แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Werker, J. F. & Desjardins, R. N, 2004)

3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Bloom, B. S., et al.)

เอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อพระไตรปิฎกอรรถกถา.// สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(2) หนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อหนังสือ.// (ครั้งที่พิมพ์).// สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

เกษงา ผาทอง. (2548). ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ : แนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิสิษฐ์ ไทย ออฟเซต.

(3) บทความในหนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).// ชื่อเรื่อง/ (เลขหน้าที่ย่าง).// สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

ชลิตา บันทวงศ์. (2556) ข้าวและชาวนาไทยในกระแสการเปลี่ยนแปลง ใน พจนก กาญจนจันทร (บรรณาธิการ), คน ข้าว นา ควาย ในวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (หน้า 39-68). กรุงเทพฯ: อัมรินทร์.

(4) บทความจากวารสาร

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อวารสาร.// ปีที่/ (ฉบับที่), /เลขหน้าแรก ที่ตีพิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

เกษงา ผาทอง และคณะ. (2562). พระพุทธศาสนากับการเมือง. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทรรศน์, 3(2), 16-31.

(5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อสารานุกรม.// (เล่มที่อ้าง, หน้า เลขหน้าที่อ้าง).

สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

สนิโทอาจพันธ์. (2537). หม้อคอคควาย. ใน สารานุกรมของใช้พื้นบ้านไทยในอดีตเขต หัวเมือง
ฝ่ายเหนือ, (หน้า 274-275). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้น.

(6) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อหนังสือพิมพ์, /เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

สุชาติ เผือกสกนธ์. (9 มิถุนายน 2549). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. ผู้จัดการรายวัน, น.13.

(7) สารนิพนธ์, วิทยานิพนธ์, ดุษฎีนิพนธ์, รายงานการวิจัย

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อวิทยานิพนธ์.// ใน ระดับวิทยานิพนธ์ สาขา.// ชื่อมหาวิทยาลัยที่พิมพ์.

ตัวอย่าง :

พรไทย ศิริสาธิตกิจ. (2558). การพัฒนารูปแบบการปรับตัวของชาวนาอย่างยั่งยืนในพื้นที่ลุ่ม
น้ำทะเลสาบสงขลา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา.
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นายมนัส ภาควงศ์. (2540). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็น
ศูนย์กลางชุมชน. ใน รายงานการวิจัย. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(8) สัมภาษณ์

รูปแบบ:

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์.// (วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์).// ชื่อเรื่องที่สัมภาษณ์.// (ชื่อผู้สัมภาษณ์)

ตัวอย่าง :

ไชยศิริ ลีศิริกุล. (5 พ.ย. 2562). *วิธีการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานข้าว*. (พระมหาปรัชญ์ อรรถาพร, สัมภาษณ์)

(9) สื่อออนไลน์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง. //(ปีที่เผยแพร่). // ชื่อเรื่อง. // เรียกใช้เมื่อ / จาก แหล่งที่มาของข้อมูล (URL)

ตัวอย่าง :

ถัยชนก จริจจิตร. (2555). *กลยุทธ์ข้าวไทยบนฐาน AEC เพื่อก้าวสู่การเป็น Trading Nation* เรียกใช้เมื่อ 1 สิงหาคม 2563 จาก <http://www.tpsa.moc.go.th/sites/default/files/862-img.pdf>

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2561). *เลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน คำสั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ 593/2562* . เรียกใช้เมื่อ 15 มกราคม 2562 จาก <http://www.onab.go.th/category/news/คำสั่ง-ประกาศ/>

(10) ราชกิจจานุเบกษา

รูปแบบ:

ชื่อกฎหมาย. //(ปีที่พิมพ์). //ชื่อเรื่อง(ถ้ามี). //ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่/ตอนที่/หน้า/(วันเดือนปี).

ตัวอย่าง:

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). *ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49* (1 พฤษภาคม 2562).

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2562). *เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 129 ตอนพิเศษ 97 ง หน้า 1* (20 มิถุนายน 2555).

ตัวอย่างเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

- เกษภา ผาทอง. (2564). *ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ : แนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ประภัสสร ปรีเอี่ยม และธรรมณูญ รวีฟอง. (2554). ผลการส่งเสริมพัฒนาการ กล้ามเนื้อมัดเล็ก สำหรับเด็กพัฒนาการช้าโดยพ่อแม่ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน จังหวัดมหาสารคาม. ใน *รายงานการวิจัย*. สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- พระสุตรักษ์ วิสุทโธ และเดชชาติ ตรีทรัพย์. (2561). บทบาทของผู้สูงอายุในการพัฒนาชุมชน ในตำบลทรายขาว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 2(2), 8-13
- พระสถาพร ปุณณนนโท (ร่ำจวนจร) และคณะ. (2562). การวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการทำงานจิตอาสา ของชุมชนวัดสระเกษ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 3(2), 16-31.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (1 พฤษภาคม 2562).
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.(2535). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2500*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอทอง. (2560). *รายงานทารกน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ DSPMปีงบประมาณ 2560 (อินเทอร์เน็ต)*. เรียกใช้เมื่อ 15 มิถุนายน 2562 จาก <http://atg.hdc.moph.go.th>
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง. (2563). *ศิลปะการแห่งโนราห์*. เรียกใช้เมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2563 จาก https://www.m-culture.go.th/phatthalung/ewt_news.php?nid=508&filename=index.
- Elizabet, B. (1990). *Ecotourism: The Potentials and Pitfalls*. Vol.1 and 2. World Wildlife Fund. Washington, D.C.
- Dunst, C. J. & Triette, C. M. (1996). Empowerment, effective helping practices and family-Centered care. *Pediatr Nurs*, 22(2), 334-337.

5. หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับบทความเพื่อได้รับการตีพิมพ์

การส่งในระบบ (Online Submission) สามารถส่งเข้าระบบออนไลน์ได้เว็บไซต์ของวารสารวารสารส่งเสริมและพัฒนานิชาการสมัยใหม่ ได้ที่ <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/about> เมื่อส่งเข้าระบบสำเร็จให้แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมทาง Email : journalacademicpromotion@gmail.com

6. ขั้นตอนการนำบทความลงตีพิมพ์ลงในวารสารส่งเสริมและพัฒนานิชาการสมัยใหม่

ต้นฉบับบทความที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารให้อยู่ในรูปแบบของไฟล์เอกสาร *.docx ของ Microsoft Word Version 2010 หรือมากกว่า หากต้นฉบับประกอบด้วยภาพ ตาราง หรือสมการ ให้ส่งแยกจากไฟล์เอกสาร ในรูปแบบไฟล์ภาพ สกุล *.PDF*.JPG*.GIF หรือ *.bmp ความยาวของต้นฉบับต้องไม่เกิน 12 หน้า (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป ถ้าไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไข จะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ โดยการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ได้จะคำนึงถึงความหลากหลายและความเหมาะสม

7. สิทธิของบรรณาธิการ

ในกรณีที่กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก และหรือขอสงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ ในกรณีที่รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัย บทความปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ ไม่ตรงกับแนวทางของวารสารส่งเสริมและพัฒนานิชาการสมัยใหม่ หรือไม่ผ่านการพิจารณาของกองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญเมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ผู้เขียนจะได้รับวารสารสิ่งคืบที่นำบทความลงตีพิมพ์ พร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความในวารสารส่งเสริมและพัฒนานิชาการสมัยใหม่

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt).....วัตถุประสงค์ของการวิจัย ระบุประเภทของวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิจัย ที่พบ (เลือกนำเสนอเฉพาะผลการวิจัยที่มีความน่าสนใจมากที่สุด).....

.....
.....
.....
.....
.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

...(16 pt)ให้ตรงตามบทคัดย่อภาษาไทย.....

.....
.....
.....
.....

Keywords: 3-5 words

บทนำ (18 pt) (ไม่ควรเกิน 4 ย่อหน้า)

.....(16.pt) 1. กล่าวถึงความเป็นมาแล้วความสำคัญของปัญหา โดยกว้าง ๆ (อ้างนโยบาย กฎหมาย หรือแนวคิดทฤษฎีมารองรับ).....

.....2. กล่าวถึงสภาพปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้น (อ้างงานวิจัยหรือทฤษฎีมารองรับ).....

.....3. กล่าวถึงสภาพปัญหาของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา.....

.....4.สรุปความเป็นมาทั้งหมดชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (18 pt)

1.....(16.pt).....

2.....(16.pt).....

3.....(16.pt).....

วิธีดำเนินการวิจัย (18 pt)

(16.pt).....ระบุรูปแบบของการวิจัย, ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง, วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง, การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ, การเก็บรวบรวมข้อมูล, การวิเคราะห์ข้อมูล.....

ตารางที่ 1 (ชื่อตาราง) (ถ้ามี)

อภิปรายผล (18 pt)

(16 pt) อภิปรายผลการวิจัยที่พบตามวัตถุประสงค์ ผลการวิจัยสอดคล้องหรือไม่
สอดคล้องกับผลการวิจัยของใคร สามารถนำมาอภิปรายได้ทั้งหมด

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt) (ถ้ามี)

...(16 pt).....ระบุนองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย.สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุป/ข้อเสนอแนะ (18 pt)

...(16 pt).....สรุปผลการวิจัยทั้งหมด สั้น ๆ กระชับรัดได้ใจความ.....พร้อมข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....และการนำผลการวิจัยไปใช้ รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

...(16.pt) ตัวอย่าง เช่น ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการ
วิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2559 และข้อมูลจากโครงการวิจัยย่อย เรื่องสภาพปัญหาและ
ความต้องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในบริบทภาคใต้ตอนล่าง.....

(16 pt).

[illegible]

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words

เนื้อหา (18 pt)

.....(16 pt).....

สรุป (18 pt)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

(14 pt)

แปลจากหนังสือ:

ผู้เขียน:

ผู้แปล:

สำนักพิมพ์:

ปีที่พิมพ์:

จำนวนหน้า:

บทนำ (18 pt)

(16 pt) บริบท ความเป้นนา ของหนังสือหรือประเด็นที่ศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

เนื้อเรื่อง (18 pt)

...(16 pt) องค์ประกอบของหนังสือหรือประเด็นที่ศึกษา บท หมวดหมู่ ลักษณะ ชนิด ประเภท วัตถุประสงค์ สาระ ประเด็น แง่คิด มุมมอง ฯลฯ

.....

.....

.....

บทวิจารณ์ (18 pt)

...(16 pt) นำเสนอหลักการ แนวคิด ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย ที่สะท้อนมุมมองเหตุผลความคาดหวัง ผลกระทบ สาระสำคัญ ตามหลักทฤษฎีเชิงวิชาการ พร้อมเสนอแนะแนวทางเพื่อการแก้ไข การส่งเสริมและพัฒนาต่อยอด (อ้างอิงตาม)

.....

.....

.....

จุดเด่น

.....

.....

.....

จุดด้อย

.....

.....

.....

สรุป (18 pt)

(16 pt) สรุปภาพรวมครอบคลุมผลการศึกษานำเสนอ สะท้อนคุณค่า การนำไปใช้ประโยชน์ เป็นความเรียงไม่ใส่เลขเป็นขอมাত্রา ไม่เฉียง ไม่นา ไม่นาทรภาพโมเดล สะท้อนคุณค่าทางวิชาการ

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt)

.....

